

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnistvu prejemaj:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5-50
na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izbija vsak dan središnji list in praznično.

Inserati veljajo: petstopenjska peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6-50
na mesec	2-30

za Nemčijo:

celo leto	K 28—
pol leta	14—
četrt leta	7-00
na mesec	2-30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravnistvo: Knaflcova ulica št. 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Volitev v trgovsko in obrtniško zbornico za Kranjsko.

Kandidatje narodnonapredne stranke so:

Za srednjo trgovino

(rdeče glasovnice):

Viktor Rohrmann, trgovec in posestnik, Ljubljana,
Feliks Urbanc, trgovec in posestnik, Ljubljana,
Josip Perdan, trgovec in posestnik, Ljubljana.

Za malo trgovino

(modre glasovnice):

Ivan Korenčan, trgovec v Ljubljani,
Ivan Kostevc, trgovec v Ljubljani,
Josip Kraigher, trgovec v Postojni.

Za veliko obrt

(rumene glasovnice):

Ivan Bonač, tovarnar in posestnik, Ljubljana.

Za srednjo obrt

(bele glasovnice):

Ivan Rakovec, tovarnar in posestnik v Kranju,
Ivan Schrey, pekar in posestnik v Ljubljani,
Fran Ksaver Stare, sobni slikar in posestnik v Ljubljani,
 Sodna ulica.
Lavoslav Bučar, gostilničar in posestnik, Kostanjevica.

Za malo obrt

(zelene glasovnice):

Engelbert Franchetti, brivski mojster v Ljubljani.

Opozorjamo, da morajo ženske volilke v eni ali drugi volilni kategoriji, ki nimajo po obrtnem redu postavljenega upravitelja — kar je redek slučaj — same podpisati glasovnico, poleg njih pa tudi kak moški pooblaščenec, ki mora svojemu podpisu dostaviti: pooblaščenec. Tak pooblaščenec more samo za eno volilko podpisati.

Trgovci in obrtniki, spominjajte se, da so vas klerikalci hoteli uničiti s konsumnimi društvi in da je vam edino napredna stranka stala v tem težkem boju ob strani, zavedajte se, da so klerikalci osredotočili vse svoje težnje na to, da ugonobe krepak in svobodni trgovski in obrtni stan, ter volite kot en mož kandidatje ki jih vam priporoča narodno-napredna stranka.

V Ljubljani, dne 31. januarja 1912.

Dr. Ivan Tavčar.

Za volilni odbor:

Dr. Fran Novak

deželni poslanec.

Ogrska igra.

Dunaj, 6. februarja.

Na Dunaju se vrše te dni vele-važne konference. Ogrski ministrski predsednik grof Khuen - Hedervary se trudi pridobiti najvišje faktorje države, vojaške činitelje in končno tudi avstrijsko vladno za kompromis v zadevi brambne reforme. Ogrskemu premijeru teče voda v grlo. Zapajajo na dosedanje uspehe svojega vladanja in na ogromno večino svoje munkač - stranke v budipeštanskem parlamentu je spravil nove vojaške zakone pred ogrski državni zbor. Naletel je na tako hud odpor, da je kmalu sprevidel potrebo kompromisov in pogajanj, ki edina morejo rešiti njegovo osebo in končno tudi njegov vladni sistem — političnega propada. Dolge tedne je onemogočala obstrukcija Košutovec in Justhovec proti brambni reformi vsako redno delovanje ogrskega državnega zbora in prisilila končno vladno, da je odstavila nadaljno razpravljanje o vojaških predlogih. Imela je pri tem namen dušiti obstrukcijo s poostrenjem parlamentarnega poslovanja in majhnimi koncesijami — torej sladkor in blé — ter je upala, da ustraši nasprotnike z grožnjo razpusta državnega zbora. Kdor pozna mažarske volitve, vé, kaj taka grožnja pomeni.

Toda vsa ta sredstva so se kmalu pokazala za nezadostna. Sladkorke malih koncesij so obstrukcionisti zaničevalno odklanjali, poostrenje poslovanja so naznanili najhujši boj in — grožnjam z razpustom so se rogali.

Košutovec in Justhovec so stari praktiki. V dobi koalicijske vlade, ko je bilo državno krmilo v njihovih rokah, so se priučili vsem umetnostim vladne taktike in sami so se pokazali mojstre one volilne tehnike, ki »slovo« po celim svetom kot ogrska specialiteta. Toda zaeno pa oni ravno tako dobro vedo, da ostanje vsa nasilstva, vse zvijače, vsa zakonolomstva pri proizvodnji volitev vsaj deloma brezuspešna, ako hočejo premagati velika gesla, ki so našla tal med narodom.

Il. ogrska obstrukcija za velika gesla ni v zadregi. Justh si je izbral splošno in enako volilno pravico, Kossuth načeluje »neodvisnim« stremljenjem, kliče po samostojni ogrski armadi, proglašja brambno reformo za nov poskus odvzeti Ogrski še več državnih pravic, kakor se

je to že dosedaj zgodilo ter jo ukloni- ti še bolj pod dunajsko komando...

Kossuthove in Justhove ideje imajo v mažarskem narodu mnogo več pristašev, kakor pa oba voditelja mandatov. Mažarska gentry je polna onega šovinističnega ekspanzivitizma in politične megalomanije, ki je rodila predstavo o »mažarskem globu« in program osemindesetnikov naperjen proti sedanjemu dualizmu in priznavajoč med Ogrsko in Avstrijo k večjemu le skupnost dinastije, stremeci torej za personalno unijo je še danes pravi izraz politične psihe mažarskega plemstva, vele- agrarcev in meščanov. Široka masa mažarskega ljudstva se seveda za te ideje mnogo ne briga in se tudi ne more brigati. Politično je brezpravna, nima državnozbornske volilne pravice in živi v materialnih razme- rah, katerim zmanj iščeš para v kul- turnih državah. Za to maso je prera- čunjen Justhov volilni program — in Kossuth ter Justh se tako najsreč- nejše dopolnjujeta ter v svoji takti- ki navzlic vsem dozdevnim diferen- cam in sporom — medsebojno podpi- rata. Obema je cilj enak: kolikor mo- goče neodvisno in neomejeno go- spodstvo mažarske manjšine v ogr- skih deželah nad slovenskimi in dru- gimi »narodnostmi« pri čemur je se- veda samoočebni umevno, da priste- vata Hrvatsko »ogrskim deželam«.

In v tem cilju se srečavajo ogr- ski obstrukcionisti s celo munkač- stranko in z ministrskim predsedni- kom samim. Snor torej ni prav nič principijelen. Gre le za taktične na- zore. Grof Khuen in njegova večina se mnenja, da je treba upoštevati go- tove realne razmere, da se ne more z glavno skozi zid in da dosedanja dual- istična sestava monarhije ne bo raz- padla, kakor se razuje grad v po- tresu, temveč da jo razje čas, kakor razpade navidezno trda skala v ka- tere male razpokline sili voda in na katero deluje mraz in vročina, ve- ter in solnce, dež in sneg... Napram Avstriji skrajno previdnost — to je Khuenova deviza, vsaj dotlej, dokler Ogrska sama ni pripravljena za po- polno »neodvisnost«. In do tja je še daleč. Treba ubiti narodnost, treba ukrotiti Hrvatsko: Avstro-ogrski du- alizem bo mogoče uspešno in korist- no razdreti šele tedaj, kadar bo po- rušen dualizem dežel krone svetošte- fanske, dualizem ogrsko hrvaški.

Mažarski politiki slovijo kot mojstri. Usoda je sicer prav slabo oblagodarila azijsko - mažarsko ple- me, ki ni niti kulturno, niti gospo- darsko, niti moralno ter končno

niti fizično zadostno kvalificirano, toda odenila ga je z umetnostjo po- litičnega razuma in preudarnosti. Mažarski narod je od nekdanj pro- duciral politike - mojstre. Nobeno po- litično stremljenje v deželi ne osta- ne neoparlirano, ogrska politika igra svoje uspešne igre vedno z dobro raz- deljenimi vlogami in s še boljšim uspehom. Zadnje dejanje se navadno vprizarja na Dunaju. — Stroške pri- reditve plačuje vedno le — Avstrija. Na Ogrskem se vršijo strankarski boji, vojske vlade z opozicijo — voj- ne stroške plača vedno Avstrija, nje- ni narodi, njeni davkoplačevalci in ideja skupnosti monarhije. To se v ogrsko - avstrijskem razmerju po- navlja leto za letom in komaj je eno vprašanje odpravljeno, že se pojav- lja drugo — skala dobiva razpoke in se ruši ter razpada.

Grof Khuen je predložil ogrske- mu parlamentu nove vojaške predlo- ge, ki tvorijo v svoji celoti takozvano brambno reformo. Gre za dalekosež- ne spremembe v ustroju skupne ar- made (dveletna služba, ustanovitve podčastniškega zbora) in za odpravo nekaterih starih sredstev nedo- statkov (v vojaškem kazenskem pro- cesu). Ogrska opozicija je pričela boj proti tem predlogom, boj, ki navi- dezno ni poznal nobenih kompromisov in ozirov, na drugi strani je grof Khuen slovesno proglašal, da mora biti brambna reforma sprejeta taka, kakoršna je bila kot rezultat dolgo- letnih študij in pogajanj med vlad- mi predložena. Imeli smo priliko ob- čudovati junaške poze ogrskih poli- tikov. Toda slika se je kmalu spre- menila. Khuenove grožnje z razpustom so bile prazne, na poostrenje poslov- nika smo čakali zaman, »koncesije« so bile odklonjene — stvar je bila de- finitivno razbita, končana, brez- uspešna.

Hier stehe ich, Gott helfe mir, ich kann auch anders. Politična umetnost je pričela izvrševati drugi del svoje naloge. Patrijotični mo- žje so proglašali domovino v nevarnosti, med voditelji strank so se vprizarjali rodoljubni, s početka burni, potem pa vedno milejši in umerjenjši na- stopi, Kossuth je ublažil svoje bojne kliče, Justh je popustil na svojem de- mokratičnem radikalizmu, vedno sil- nejše se je glasilo svarilo in omnibus caritus in končno je vstal Apponyi ter primerno poudaril patrijotično požrtvovalnost osemindesetnikov proglašivši zaeno minimum »neod- visnih« žrtv v zadevi brambne re- forme. Pod devizo »mirus«, katerega potrebuje domovina, so se pričela

LISTEK.

Rienzi, zadnji tribunov.

Zgodovinski roman.

Spisal Edward Lytton - Bulver.

Prva knjiga.

(Dolje.)

»Hitro, Lucia!« je brez sape ve- lela hišni. »Hitro lestvo iz vrvi. On je prišel! Kako si počasna! Hiti! Lahko bi ga zapazili! Tako — leste- v je privezan. Moj ljubeč! Moj junak! Moj Rienzi!«

»Tik!« je rekel Rienzi, ko je sto- pivši v sobo ovil roko okrog nje. »Kar je za druge noč, to je zame dan.«

Minoli so prvi trenotki pozdrav- ljanja. Rienzi je sedel ob nogah svo- je ljubice; njegova glava je počiva- la na njenih kolenih, njegov obraz je bil obrnjen k njenemu in njiju roke so bile združene.

»Meni na ljubo kljubuješ tem nevarnostim,« je rekel Rienzi. »Sta- moti razkritja in jezi staršev!«

»Kaj so moje nevarnosti v pri- meri s tvojimi? O nebo — če bi te moj oče tukaj dobil — to bi bila tvo- ja smrt.«

»Tvoj oče bi torej smatral za ve- liko ponižanje, da si ti, lepa Nina, ki bi se lahko poročila z najponosnejši-

mi rimskimi imeni, svojo ljubezen darovala plebejcu, naj si je tudi vnuk cesarjev.«

Ninino ponosno srce je čutilo, kako je ranjen ponos njenega ljubini- ca; umela je občutljivost, ki je tla- la v njegovih besedah, četudi so bi- le izrečene malomarno.

»Kaj mi nisi pripovedoval o ti- stem velikem Mariju, ki ni bil ple- mič, za čigar sorodnika bi se pa z ve- seljem pripoznal najponosnejši Ce- lonna? In kaj ne vem, da boš ti, neo- madeževan od njegovih slabosti mo- gočnega Marija zasenčil?«

»Siadko laskanje! Carovna pro- rokinja!« je rekel Rienzi z melanco- ličnim usmevom. »Nikdar mi niso bila tvoja vzpodbujajoča napovedo- vanja ljubša, kakor v tem trenutku. Tebi bom povedal — cesar bi niku- mur drugemu ne zaupal — moja lu- ša skoro da podleže pod bremenom, ki sem jih jej natovril. Treba mi je novega poguma, ker se bliža strašna ura; zajemam ga iz tvojih besedi in iz tvojih pogledov.«

»O,« je rekla Nina in zardela, »krasna je usoda, ki sem si jo kupi- la s svojo ljubeznijo; slava je zame, da smem vedeti za tvoje namene, da te morem podpirati, kadar te obidejo dvomi in da ti smem v nevarnosti da- jati upanja.«

»In okrasiti moj trumf,« je strastno dostavil Rienzi. »Ah! Če bo

prihodnost ovila to čelo z lovorje- vim vencem, ki si ga zasluži rešitelj svoje domovine — kako veselje mi igi kako plačilo, ga položiti k tvojim nogam. Morda bi bil v dolgih samot- nih urah ohlajajoče utrujenosti, v temnih pavzah treznega mišljenja med časom živga dela, omahoval in omahnil in se za vedno odpovedal svojim sanjam za Rim, da nisi bila ti zapletena v sanje. Če bi si ne bil predstavljal ure, ko me dvigne usoda nad moj stan in ko tvoj oče ne bo več smatral za sramotno te položiti na moje srce, ko boš tudi ti stala sre- di med rimskimi damami, bolj češče- na in lepša od vseh drugih; ko bi mi bila razkošnost, ki je moja duša za- metuje, prijetna in ljuba, ker bi jo videl na tebi. Da, te misli so me na- vduševale, če so se smejele vstrašile strahov, obdajajočih njih smoter. In, ah, moja ljuba Nina, posvečena, močna in trajna mora biti ljubezen, ki živi v tako čistem zraku, kakor je tisti, v katerem žive moje sanje o do- movinski ljubezni, svobodi in slavi.«

To je bil jezik, ki je bolj kakor prisege zvestobe in sladka laskanja, izvirajoča iz prenapolnenosti »sre- a, vkoval ponosno in nečimerno dušo Ninino v verige, ki jih je rada nosila. Morda so ji v Rienzijski odsotnosti njene slabosti predočevale triumf, kako bo ponižala visokorodne sig- nore in zatamnila barbarsko sijaj- nost rimskega plemstva; a v njegovi

navzočnosti, če je slušala upanja plem- enite častihlepnosti se je vezalo z njim iskreno sočustvovanje z nje- govimi načrti, njen duh se je dvigal z njegovim višku in manj je mislila na svoje lastno povišanje, kakor na njegovo slavo. Njenemu ponosu je ugajalo, da je bila edina zaupnica njegovih najtajnejših misli in naj- smelejnih načrtov, da vidi pred seboj bistrega, zaroto vodečega duha in pozna celo njegove dvome in slabosti, kakor njegovo junaštvo in njegovo moč.

Nič ne more biti v večjem na- sprutju, kakor ljubezen med Rienzi- jem in Nino, pa ljubezen med Adri- anom in Ireno. Pri poslednjih dveh je bila ljubezen sen mladosti in fan- tazijske. Nikdar nista govorila o pri- hodnosti in poleg ljubezni nista gojila nobenega upanja. Čast in sla- va, vzvišena cilja vsega sveta, jima nista veljala nič, kadar sta bila sku- paj; njiju ljubezen je preplavila ves svet, da ni ostalo za nju nič vidnega od njega. Ljubezen med Nino in Ri- enzijem je pa bila strast komplici- ranih natur in zrelejših let; sestav- ljena je bila iz tisoč delov, katere je ljubezen mogočno združila v eno ce- loto; govorila sta le o svetu; svet jima je dajal hrano, ki ju je združev- vala; mislila sta na prihodnost in govorila sta o njej; iz svojih sanj in domišljanih krasot sta si ustvarjala hišo in altar. Njiju ljubezen je bila

pametnejša, kakor ljubezen med Adrianom in med Ireno, in imela je v sebi več kvasu poznejših železnih dni in manj poezije prvih zlatih dni.

»In zdaj me moraš pazustiti!« je vprašala Nina, ne umikajoč svojih lic od njegovih ust in svojega telesa iz njegovega objema. »Mesec stoji še visoko, posvetil si mi samo kratko urico.«

»Uro!« je vzkliknil Rienzi. »Ni več dolgo do polnoči — prijatelji me čakajo!«

»Pojd torej, ti duše moje boljša polovica! Pojdi! Niti trenotek več naj te Nina ne zadržuje tistim vzvišenim namenom, zaradi katerih si ji tako ljub. Kdaj, kdaj se zopet vidiva?«

»Skrivaj nič več!« je rekel Ri- enzi ponosno, in vsa plemenitost nje- gove duše se je zrcalila na njegovem obrazu. »Nič več tako, kakor sem se doslej vtihotapljal k tebi — temni, zaničevani hlapec. Kadar me boš vi- dela prihodnjic, bom stal na čelu sinov Rima, njih junak, njih osvobo- ditelj — ali...« je dostavil s pritaje- nim glasom.

»Tu ni nobenega; ali,« ga je pre- kinila Nina z enako navdušenostjo, in ga objela. »Izrekel si svojo usodo!«

»Se en poljub! Zdravstvuj! De- seti dan od jutri bo obsijal vstajenje Rima!«

(Dolje prihodnjica.)

pogajanja z vlado, oziroma grofom Khuenom — in še prisostvujemo poslednjemu aktu. Ogrski ministri predsednik je prišel na Dunaj in v togi nese vojno in mir. Vse odgovornosti nalaga na ramena najvišjih činiteljev in avstrijske vlade, katerim dopoveduje, da je mogoče doseči mir za Ogrsko in celo monarhijo le, če cesar in Avstrija sprejmeta ogrske pogoje, sicer pa, da pride na Ogrskem zopet burja, ki bo škodila državi tišočkrat več kakor vse koncesije na račun skupnosti monarhije in interesov — avstrijskih ter ogrskih slovenskih narodov.

Ogrske zahteve so naperjene v bistvu proti službenemu jeziku, zlasti v novem vojnem kazenskem procesu; ne morda, da bi hotele odpraviti službeni (nemški) jezik, sploh (kar bi tudi mi pozdravljali) hočejo le mesto enega dva: nemški in mažarski in povrh še s to »dopolnitvijo«, da se odpravijo »jezikovne posebnosti« hrvaške deželne brambe i. e. se ta polnoma madžarizira, oziroma ogrska zahteva se negativno izraža v tem, da hoče izločiti zakonito določitev službenega jezika. Ogrom se nadalje zdijo nekateri termini v novih vojaških predlogih preveč »skupni« in ker poznajo predloge poleg monarhije tudi Bosno in Hercegovino, hočejo revizijo te določbe, ker ste Bosna in Hercegovina »svetoštetfanski deželi«. — Omejiti hočejo nadalje cesarjevo pravico, sklicati nadomestno rezervno pod orožje, ozir. v službovanje s pogojem, da cesar tega ne sme storiti, čim ogrski parlament ni votiral rekrutnega kontingenta. Hočejo tudi rešitev vprašanja emblemov in grbov v armadi. Poleg teh zahtev so nekatere navidez malenkostne državnopravne posebnosti, ki jih hočejo imeti Madžari priznane. Na videz je zahteva, da smejo pri naborih na Ogrskem intervenirati le častniki, ki so ogrski državljani, malenkostna, toda kakor druge, tvori tudi ona razpoklino v skali skupnosti monarhije.

Grof Khuen je nastavljal na Dunaj revolver. Pogajanja so težavna, toda za ogrskim ministrskim predsednikom stoji madžarska javnost, obdaja ga prijazna publika dunajskega nemškega časopisa, ki iz strahu pred »slovensko nevarnostjo« podpira tudi najbolj šovinistična mažarska stremjenja, in pred seboj ima — avstrijsko vlado, ki slabotna in boječa ne najde nikdar političnega poguma. Pogajanja so težavna. Se bo li konečno našel avstrijski minister, ki si bo upal računati z dejstvom, da mu je poverjena naloga čuvati interese avstrijskih narodov, ne pa štiti politiko ter uspehe — ogrskega ministrskega predsednika.

Slovenski odvetniki v Ptuj in klerikalci.

Iz Ptuja, 7. februarja.

V »Slovenec« se je neki tonzuranec obregnil ob tri slovenske odvetnike v Ptuj, češ, da sedaj, ko so ptujski Nemci razdvojeni, ničesar ne stori za okrepitev narodnega življa. Duhovni mazač jih sicer ni imenoval osebno, toda označil jih je dovolj jasno s prozornimi namigavanji in aluzijami.

Bodi temu zahrbtnemu v črni suknji sledeči odgovor.

Slovenski odvetniki so edini, ki vzdržujejo s slovenskim uradovanjem dvojjezičnost ptujskih uradov. Vseh dvaindvajset župnikov ptujkega okraja, ne izvemši deželnega poslanca I. Ozmece, uraduje izključno nemško, zgolj iz tega vzroka, da se ptuj-

skim uradnikom ne zamerijo. Odkar so pomrli župniki A. Božidar Rald, Trstenjak, Meško in drugi in odkar je ekselencia knezožupnik Napotnik pognal s Ptujke gore župnika Šatlerja, nimamo v celotnem okraju duhovnika, ki bi se smel odeti z narodno togo. Gospod dr. Hohnje, ta general vseh Marijinih devic, ki sedaj pridno s svojo ženako armado prireja shode, bo prej doživel, da bo vseh 900 njegovih devic in devičic prej razdvojenih, nego en sam ptujski nemškutar spreobrnjen.

Ptujski proš je vpisal pri ljudskem štetju nemščino kot svoj običajni jezik; gvardijan ptujskih oo. minoritov je zadržan nemškutar, katerega »St. k. k.« ni več na napa, odkar ga je obiskal znani L. Slawitsch, krušni oče »Štajerca«. Taki »narodnjaki« naj bi torej ptujskim slovenskim odvetnikom brce delili! Le pred svojim pragom pometajte, kajti tam imate cele grmade gnjoja.

Ko je pred dvema letoma ekselencia M. Napotnik prišel na birnovanje v Ptuj, ga je I. Orniš s celim občinskim svetom slovesno in sijajno sprejel ter mu oficijalno nazdravil, kar je ptujске duhovnike tako hipnotiziralo, da so potem pri državnozborskih volitvah očitno agitirali za — protestanta Kauterja, samo da se I. Orniš prikupejo.

Ali ni to skrajno licemerstvo? Kaj si mora človek misliti o narodnosti in katoličanstvu takih značajev?

Sicer pa, gospodje duhovni obrekovaci, še nekaj. Vaš polbog dr. A. Korošec naj z nadlovelkom in župnikom J. Ozmece izposluje v deželni zboru tak občinski volilni red za Ptuj, kakor so ga vaši somišljeniki skovali in izposlovali za Ljubljano, potem bomo dalje govorili. Dokler pa tega ne storite, ste sami hinavci in strahopetneži, ki iz zasede napadate slovenske »liberalce in naprednjake«, grdim nemčurjem a la Orniš pa pete ližete. Fej, trikrat fej! takim značajem, Farizejstvo je v vaših izprijenih sreih, obrekovanje in kleveta na vašem grdem jeziku.

Italijansko - turška vojna.

V Rdečem morju.

Rim, 5. februarja. »Agenzia Stephani« poroča: V Parizu objavljene brzjavke poročajo, da so naše ladje pozvale neko francosko tvrdko v Rosel Ketibu, ki gradi tam železnico, naj v petih dneh preneha z delom, ter zaplenile neki čoln te tvrdke. Ta poročala so polnoma neresnična.

Pariz, 6. februarja. »Tempe« in »Journal des Débats« objavljata članke, ki naj bi pomirili razburjenje vsled dogodka pred Hodeido. Italijanska vlada je smatrala zgradbo železniške družbe in pristaniščno obrežje v Res el Ketibu na podlagi haške konvencije iz l. 1907 kot naprave, ki jih sme sovražnik zasesti, in je v tem smislu postopala. Francija ne more, v kolikor se da iz dosedanjih poročil presoditi, pri italijanski vladi reklamirati. Nes pametno in nerodno bi bilo, vsled tega nahnjaskati javno mnenje Francije proti Italiji. Škoda v znesku dvanajstih milijonov, kakor jo nekateri listi označujejo, je brezdomno pretirana. Najbolj je oškodovana turška vlada, kateri bi naj služila železnica, ki so jo gradili, v obrambo jemenskega ozemlja.

Rim, 6. februarja. »Agenzia Stephani« poroča: Turške oblasti v Hodeidi so branile Evropejcem nalagati blago na parnik, ki naj bi jih odpeljal iz blokiranega vodovja. Med

tem je dobila italijanska vojna ladja »Piemonte« povelje, naj sprejme Evropejce, da ne bodo trpeli na posledicah blokade.

Rim, 6. februarja. Is Marmarali poročajo: Vojna ladja »Calabria« je razrušila turški utrdbi Šajh Sajd in Cap Varna in zaplenila dve obrežni ladji, ki ste imeli turško zastavo.

V Tripolitani.

Milan, 6. februarja. V Rim došla poročila pravijo, da se je nekateri večjemu sovražnemu oddelku posrečilo, odvzeti Italijanom več pozicij. Gotovo je, da so Italijani zapustili oazo pri Gargareu in pri Zuari. Silni napadi Turkov v ponočnem času na različne pozicije povzročajo Italijanom mnogo dela. Brezdomno je dobil sovražnik novih okrepitev.

Caneva v Rimu.

Rim, 6. februarja. General Caneva je došel opoldne sem in »ta ga na kolodvoru sprejela vojni minister in šef generalnega štaba. Občinstvo je burno pozdravljalo generala. General Caneva se je odpeljal v vojni ministerstvo.

Štajersko.

Na naslov gosp. dr. Rybářa. V Trstu se je vršilo minulo nedeljo neko zborovanje političnega društva »Edinosti«, na katerem je govoril državni poslanec dr. Rybář in konstatiral kot dober »poznavelec« štajerskih razmer, da nas bodo jutri ali pojutrišnjem vse štajerske Slovence pozrli Nemci — in to vsled »obžalovanja« vrednega razdora. Imeli smo zadnja leta večkrat priliko konstatirati, da lepo napredujemo in zmagnjemo v poprej čisto nemškutarskih občinah — državni poslanec tržaške okolice ve to bolje in pravi, da se štajersko Slovenstvo »umika« na celi črti. Še lepše pa je, kar ta mož govori o obstrukciji v štajerskem deželni zboru. Nismo samo enkrat pisali v »Slov. Narod«, katerega bi moral kot izobražen človek čitati natančno tudi dr. Rybář, da smo bili štajerski naprednjaki vedno prvi za obstrukcijo in da bi jo odobraval še danes, ako bi bili prepričani, da hočejo klerikalci z njo doseči res kako narodnostno stvar. Ker o tem zalibuje iz utemeljenih vzrokov, ki bi jih moral poznati tudi dr. Rybář, če je hotel o taki stvari, ki ga prav nič ne briga, govoriti — nismo bili prepričani, smo pač izjavili, da je bolje če strankarske klerikalne obstrukcije v deželni zboru ni. Kako pa nas klerikalci smatrajo za »brate«, to kaže skrajno podlo pisarjenje klerikalnih listov. In če ugovarjamo, nas oštevajo častiti dr. Rybář, da delamo sitnosti. Gosp. dr. Rybář ostanite lepo v Trstu in se brigajte za domače stvari — na Štajerskem ne potrebujemo prav nič vaših dobrih nasvetov, ki so nam podani vedno — o tem smo se že večkrat prepričali — z namenom, da bi vam kot »nadstrankarju« ploskali — klerikalci. Štajerski naprednjaki bodemo še vedeli vedno, kaj je prav, tudi brez pustih Rybářevih fraz.

Iz Celja. Če so novice in članki v zadnjih številkah »Straže« in »Slovenca« le količkaj resničen odsev sedanjega razpoloženja v vodstvu klerikalne stranke, potem lahko rečemo, da so naši črni prijatelji popolnoma izgubili glavo in človek bi imel res skoro, kakor je rekel dr. Kukovec v Škofji vasi, s to družbo, ki je bila ravnokar v Gradcu tako hudo tepeana, usmiljenje in bi jo le pomiloval. Poleg političnega poraza v deželni zboru je došla razprtija v lastnem taboru. Vesti o hudem sporu med Robi-

čem in dr. Korošcem zaradi taktike pri pogajanjih niso bile od nobene strani dementirane. Morda čuva dr. Korošec proti Robiču tisti ogavni človek iz Maribora, ki sliši na tme dr. Veratovšek in še komaj čaka, da bi mu pripomogel »hinavec« dr. Korošec do mesta deželnega odbornika. Toda Robič ni sam; stoji danes za njim konservativnejši in obenem nacionalnejši člani »Slov. klub«, ki bi se danes ali jutri ne bali tudi odkritega nasprotstva proti ošabnemu in neiskusnemu kaplanu dr. Korošcu. Prijetni občutki gotovo niso, ki obhajajo sedaj dr. Korošec in njegove prijatelje okrog »Straže« in »Slovenca«. Da bi nasluli svetu peska v oči, nišejo kar vprek o »strahovitih« snorih v nemškotacionalni večini in seveda tudi v Narodni stranki. Povedali smo že, da čimbolj se bo dr. Korošec veselil razpada večine, tem manj bo v resnici došlo do njega. Morda obstoje med mariborskim Wastianom in graškim Linkom, Hofmannom in Einspinnerjem kake difference glede taktike; kadar se bo šlo proti Slovincem, bodo nemškotacionalni listiaki gotovo edini. Da ima dr. Korošec sedaj posebno jezo na Wastiana, ki mu je preprečil še zadnjo malenkostno strankarsko koncesijo za doseg premirja v deželni zboru, radi verujemo. Tudi najpomembnejša suplikanta boli koncem koncev breca, ki jo je dobil, če tudi je bila pošteno zaslužena. Če bi zahteval dr. Korošec od Nemcev kako narodnostno ali gospodarsko stvar za ustavitve obstrukcije in bi Wastian dovolitev preprečil — potem bi bile naše simpatije na dr. Koroševi strani in obsojali bi Wastiana. Ker pa dr. Korošec ničesar narodnega ni zahteval temveč je hotel imeti v dež. šolskem svetu le klerikalnega dennuncijanta za slovensko učitelstvo — kako naj simpatiziramo z njim, če mu je Wastian tako strankarsko zahtevo preprečil? Wastian nam je izkazal celo uslugo, ker je preprečil, da bi prišli v deželni šolski svet trije novi nacionalci in bi bile potem razmere še slabše kot so sedaj. Zato nimamo v tem oziru nobenega povoda nastopiti proti Wastianu, naj se le zmeni dr. Korošec sam z njim. Grda je res ta nevhvaležnost Wastianova, saj so ob državnozborskih volitvah podpirali slovenski duhovniki v Mariboru njegovo izvolitev. Klerikalna »nacionalna toga« je sicer že tako umazana, da se tudi ta madež več ne pozna... Če klerikalci končno trde, da je kriv vse zmede v dež. zboru in pa nedelavnosti samo Wastian s svojo fingirano obstrukcijo, nam je tudi prav. Saj s tem priznavajo sami, da so prodali za skledico strankarske leče sami obstrukcijo in da bodo morali sedaj še sami kot »delovna« stranka dajati mesto da bi kaj od nacionalcev dobili. »Straži« in »Slovenec« svetujemo zato, da bi bilo res bolje molčati, ko prodajati klerikalno revščino celemu svetu. Z neumnimi napadi na Kukovec, Spindlerje itd. se porazi v Gradcu in nesloga v lastnem taboru ne odpravljaj.

Iz Celja. Letos se je društveno življenje v našem mestu naravnost krasno razvilo. Dramatično društvo je priredilo že celo vrsto predstav, ki so bile vse glede vzporeditve in vsebine na umetniškem višku. Zadnja hurna leta se je tuintam gojitev gledališča opustila, letos je pa nastopilo novo, nad vse živahno delovanje, ki privablja k predstavam vedno več gostov od blizu in daleč. Giblje pa se pridno tudi Čitalnica, Ciril-Metodova družnica, Sokol in druga društva. To je za napredek celjskega Slovenstva nemalega pomena. Samo eno že-

ljo bi še imeli: dober pevski zbor. Imamo na razpolago izvrstnega pevovalca, je tudi veliko pevskega materiala, a vstrajnosti in marljivosti posejanih pevskih vaj še ni. Vendar pa se bo tudi tu nedvomno obrnilo na bolje. Celjski Slovinci, krepko na preji!

Koroško.

Iz Celovca. V soboto 10. t. m. bo praznoval g. Ivan Teršelič 40letnico svojega delovanja kot stavec v Mohorjevi tiskarni.

Koroški deželni zbor. V včerajšnji seji so vložili poslanec dr. Waldner in tov. interpelacijo na deželni odbor, v kateri zahtevajo pojasnila glede afere predstojnika deželnih pisarn Karla Dorneja. Klerikalni »Mir« je namreč objavil vest, da je Dörner poneveril 50.000 K in pobegnil, ter, da so ga čez nekaj dni v Kufsteinu prijeli. Nato se je vršila večurna debata glede vodopravnega zakona, ki je bil končno sprejet z malenkostnimi spremembami. Nato je odgovoril odbornik Winkler na interpelacijo glede Dorneja. Dognali so, da je Dörner poneveril vsoto 428 kron 34 vin. na ta način, da je denar za dva računa pri blagajni dvignil in obdržal. V denarno knjigo pa je ponaredil dotični potrdilni poštni prečet. Proti Dörnerju so uvedli disciplinarno preiskavo in se je napra-

Prava in neprava ljubezen.

(Povest. — Spisal Blaž Pohlina.)

(Dalje.)

»Trezno sodite in govorite,« opomni Sedmič.

»Veseli me, da se strinjate z menoj,« pravi Matizar zadovoljno. »Vzemimo slučaj delavca-hlapca! Recimo, da vstopi v delo s petnajstim letom in da služi do petdesetega. Štirinajst let je bil samo za to tu, da je jedel in napravil izdatke staremu, oziroma tistim, ki so ga redili. Gotovo je stal vsako leto povprečno najmanj po petinsedemdeset goldinarjev, torej v štirinajstih letih tisočpetdeset goldinarjev. — Ako nalagate ta denar mesečno v hranilnico, ki bi obrestovala po pet odstotkov, vam kapital v štirinajstih letih naraste z obrestmi vred na okroglih tisočdevetsto goldinarjev. Ko se je delavec s svojim petdesetim letom izdelal, recimo, da živi še deset let. Petinsedemdeset goldinarjev gotovo stane na leto njegov preživitev, deset let torej sedemdesetpetdeset goldinarjev. Ta znesek, obrestonosno mesečno nalagan, bi dal v desetih letih nekaj nad devetsto goldinarjev z obrestmi vred. Hlapec mora torej dvatisočosemsto goldinarjev z delom svojih rok tekom petinštiridesetih let svojega dela več zaslužiti, nego

porabi za svoje preživljenje ta delavni čas in sicer mora tisočdevetsto goldinarjev plačati za nazaj, devetsto goldinarjev pa za naprej za starost.

Petintrideset let dela torej. Naj ima povprečno letno z jedjo, stanovanjem in plačo vred dvestopetdeset goldinarjev; v petintridesetih letih zasluži torej devetstisočpetdeset goldinarjev. Če prištejemo zdaj še prejšnjih dvatisočosemsto goldinarjev, dobimo dvanajsttisočpetdeset goldinarjev, ki jih delavec-hlapec tekom svojega šestdesetletnega življenja porabi, da se preživi. Ako zdaj delimo ta znesek z leti, dobimo okroglo število dvesto kot vsto goldinarjev, ki je potrebna za povprečni preživitev delavčev na leto celo njegovo življenje.

Teh dvesto goldinarjev so torej enoletne obresti in če so to petdesetletne obresti, ima delavčev življenje letno vrednost štiristisoč goldinarjev in to od njegovega rojstva do njegove smrti. Ker pa hlapec tekom svoje delavne dobe dobi za svoje delo po dvestopetdeset goldinarjev na leto, je njegova vrednost pettisooč goldinarjev, če se ne vpoteva otročjih in starih onemoglih let, oziroma se obrestuje sila njegovih moči po šest in eno tretjino procentov.

To velja samo, če bi delavec-hlapec delal le toliko, kolikor dobi

plače in bi z delom svojih rok ne množil premožnejša gospodarstva. Vemo pa vsi, da se gospodarstva širijo in večajo navadno po delavskih žuljih, zato se lahko trdi, da znaša vrednost delavčevega življenja najmanj še enkrat in dvakrat toliko, kot kaže gornji račun.

»Vaši računi so originalni,« reče Sedmič, »toda ne svetovale bi vam, da bi take misli razvijali pred delavstvom, ki zna samo s svojo glavo misliti.«

»Vem to, predobro vem,« odvrne Matizar, »res je pa tako, to se pravi, tisti, ki so nad nami, sodijo tako o delavstvu. Jaz čisto za svojo osebo mislim, da je delavec prav toliko vreden, kot kak škof ali kralj ali ministar — jugoslovanski seveda ne! Če pa vzamete gornje številke in jih prenesete na »višje« osebe, pa dobite, da je škof vreden okoli četrtilijuna, princ in druga slična plemenitaška stvar pa kar po več milijonov, ne da bi se jim bilo zato treba le enkrat spotiti, dočim delavska para trpi večkrat pravi kravsi pot.

S tega stališča nas tudi sodijo in obsodijo. Delavca ubijte, pa se vam lahko zgodi, posebno če ste »boljši« človek in »boljšee« rodovine, da ste oproščeni ali kaznovani na par goldinarjev globe, a pljunite pred plemenitega lenha, pa vas bodo že obsodili. Na delavca se sme streljati, če

prosi kruha za družino, a naj kak odločen velikaš unropasti tisoč in tisoč eksistenc, dobi junaštva znak na prsi. To je namreč priznanje vrednosti posameznika!

Matizar je debelo pljunil vstran kot v odziv svojega notranjega razpoloženja, prežvečil tobak in ga spet zgnetel v kepo. Po kratkem premolu je dejal:

»Take misli mi pridejo v glavo, kadar imam narediti kako sitno stvar. Danes me jezi tisti Mrkačev pes. Zjutraj je poslal Mrkač k meni pošto, da mora biti pes do sobote pripravljen, zdaj se bom pa mučil s to mreino, da bo takšen, da bo všeč Mrkaču in Borecu.«

»Borecu« vpraša Sedmič začudeno.

»Komu pa? V soboto je praznik svetega Matevža, torej Borečev god ta dan in za vezilo bo dal pes Mrkač. Če se vam poljubi, pridite pogledat, kako bom ustvaril popolnost Mrkač-Borečevega pesa.«

»Gospoda Boreca vendar ni doma,« opomni Sedmič.

»Že pride o pravem času, nič se ne bojte,« odvrne Matizar, »Mrkač gotovo ve, kdaj pride, da ne bo zastoj vlačil pesa tja.«

Matizar je na to ostal svezal ves in odšel. Tudi Sedmič je odšel in po poti premišljal čudne nenavadne besede Matizarjeve. Ko je dospel na

Golo, bila sta se Borec in Justina že povrnila. Borečev brat je imel pljunico, pa je preстал krizo in ker ni bilo nobene posebne nevarnosti več, odpravila sta se brat in nečakinja domov. Katinka je oba sprejela z izredno prisrčnostjo in je zlasti možu izkazovala toliko ljubezni, da bi ga bila kmalu zadušila z množino poljubov. Hinavskih poljubov Judeževih!

XI.

Čisto poleten dan je bil v soboto na praznik svetega Matevža. V naravi je bilo toliko veselega razpoloženja kot v probujajoči se pomladi, še veselejša razpoloženje je pa vladalo na Golem, kjer so obhajali gospodarjev god.

Ze prejšnj večer je imel Borec izreden užitek. Pred mrakom se je napolnilo Borečovo dvorišče z več stoglavo otroško množico iz Dobrave in bližnjih vasi. Stara ukoreninjena navada je bila, da je Borec med take male čestitatelje na predvečer svojega godovnega dne razdelil vsako leto po petdeset goldinarjev, tistih bakrenih kebrov po štiri krajcarje in velikih kot goldinar. Mladina se je večkrat stegla za kebre, ker če je bil pehar še tako velik, jih je zmanjkalo, kajti tudi odrasčeni so se prištilili med mali drobci.

(Dalje prihodnja.)

vila tudi ovadba na državno pravdnostvo. Da bi bil pa Dorner ponevratil 50.000 K, kar trdi »Mir«, je laž. Poslanec Grafenauer je izjavil, da on ne stoji z dotičnim »Mirovim« dopisom v nobeni zvezi. Poslanec Lemisch ga je nato prosil, da naj stvar v svojih krogih pojasni, ker njemu gre le za deželni odbor, sicer ga pa veseli, da je črni denuncijant Dorner končno samega sebe obsodil.

Stavka dimnikarskih pomočnikov v Celovcu. Včeraj so pričeli stavkati vsi dimnikarski pomočniki v Celovcu in v bližnji okolici. Dimnikarski mojstri stoji odločno na stališču, da zahtevam pomočnikov ne bodo ugodili, marveč da bodo stavkuječe odpustili in vzeli v delo druge pomočnike.

Napačno poročilo. Nemški listi so poročali, da je zadela skladišnega paznika Thurnerja pri Sv. Mohorju pri sestavljanju večernega vlakla srčna kap. Natančna preiskava pa je dognala, da to ni res, marveč je umrl Thurner vsled poškodbe, ki jo je dobil pri premikanju in pripenjanju voz, pri čemur je brzotne prišel med dva obdobja.

Drsalne tekme za svetovno mojstrstvo se vrše na Vrbskem jezeru in sicer pri ugodnem vremenu dne 17. in 18. februarja. Če pa jezero do takrat popolnoma ne zamrzne se vrše tekme pozneje.

Primorsko.

Iz gozdarske službe. Gozdarski asistent je postal inženir gozd. eleve Josip Kenda v Klani v Istri.

Vlom na državnem kolodvoru v Gorici. Ponoči, dne 1. t. m., je vlomil nekdo pomožni uradnik v blaginjski oddelki pisarn na državnem kolodvoru v Gorici. Vdril je skozi okno in odprl vse zapake s ponarejenimi ključi. Odnesele je precejšnjo svoto denarja. Ko so drugi dan zapazili vlom, so ga sicer takoj začeli sumiti, vendar ga niso aretirali, ker je bilo še premalo dokazov. Včeraj pa se je mož vdal, nakar je sledila takoj aretacija. Koliko denarja manjka, in koliko so ga ušli pri njem, še ni znano.

Samomor na cesti. Na cesti Aquedotto v Trstu je potegnil včeraj v družbi več tovarišev 23letni zlatar V. Rajmund iz žepa steklenico solne kisline. Predno so mu mogli navzoči zabraniti, je tekočino izpil. Odpejali so ga v bolnišnico, vendar je malo upanja, da bi okrevljal. Vzrok samomora je neznan.

Zina. V Trstu se vedno vlada burja, ki povzroča velikansko škodo. Tudi snežni zameti se še ponavljajo in leži po več delih mesta nad 1 m visok sneg. Mesto je, kot bi zamrlo. Cestna železnica vozi samo po nekaterih glavnih progah, zasebnih voz skoraj ni videti, ker padajo konji, ki nimajo za sneg in led primernih podkev. Po mestih vise raz hiše telefonske žice, na nekaterih mestih je pretrgana tudi električna napeljava cestne železnice. Snoči se je utrgala napeljava nad finančno vojašnico, kjer je zanela požar. Ogenj so sicer kmalu pogasili, vendar je povzročil precejšnjo škodo. Dela v pristaniščih so ustavljena. Zamrznila so vsa dvigala in morje je silno nemirno. Po mestu se ponavljajo nesreče in več kot v 120 slučajih je morala v enem dnevu pomagati rešilna postaja. Veliko oseb si je zlomilo roko ali nogo. O silnem viharju poročajo tudi iz Reke. Vsi parniki prihajajo in odhajajo z večurnimi zamudami. V pristanišču sta trčila včeraj parnika »Augusta« in »Jokar«. Oba sta dobila precejšnje poškodbe in so jih odpejali v ladjedelnico. Neprestan vihar s snežnim zametom traja že dva dni. Tudi v Opatici je zapadel sneg in obležal kakih 20 cm visoko, česar domačini že nad 20 let ne pomnijo.

Stavka mestnih učiteljev v Reki. Komaj je prebolela mestna občina v Reki stavko svojih uslužbencev v elektrarni, plinarni in pri vodovodu, katerih zahtevam je popolnoma ugodila, že ima drugo stavko. Stavkati so pričeli včeraj mestni učitelji in sicer za to, ker jim občina noče izplačati nagrad za izredni nedeljski pouk v raznih kurzh. Do sedaj stavka 18 učiteljev. Včeraj se je vršila izredna seja mestnega občinskega sveta, v kateri so najprvo sklenili, da se navede proti stavkujočim učiteljem disciplinarna preiskava. Toda končno so svetovalci ta sklep ovrgli, kajti boje se, da bi v tem slučaju ne pričeli stavkati iz solidarnosti vsi ostali učitelji.

Seja ljubljanskega občinskega sveta

dne 6. februarja 1912. Ob 6. zvečer je otvoril župan dr. Ivan Tavčar sejo ter naznanil, da je vstopil namesto odstopivšega občinskega svetnika Jekovca kot občinski svetnik vodja Jeglič. Zapisnik zadnje seje, ki je bil tri dni pred sejo razporejen

v vpogled se odobri, ter določi, da se tudi v bodoče zapisniki odobri če ni po razpoložljivi ugovora.

Župan imenuje na to za overovalca zapisnika svetnika Bončarja in dr. Detela.

Dr. Novak poroča o sklepih personalnega in pravnega odseka glede dopisa mestnega magistrata za izvolitev raznih odsekov, direktorijev in zastopnikov občinskega sveta v razne korporacije. Naglašja, da je 16 raznih korporacij, ki razen odseka za uboge ne tvorijo takih skupin, v katere bi bilo treba na podlagi § 55. občinskega reda voliti po ključu. To so razni direktoriji, komisije, sveti, odbori, kuratoriji, društva in druge take korporacije, v katere odpošilja občinski svet različno število svojih zastopnikov, ki je po določilih dotičnih statutov popolnoma določeno. § 55. pa ima glede razdelitve mest v odsekih samo one v mislih, katerim določijo število občinski svet sam. Pri današnjih zavodih pa tega števila ne določa občinski svet, marveč je število zastopnikov že določeno. (Štefe ugovarja nekaj in vpije »avtonomija«). Samo glede odseka za uboge, ki ima 7 članov, veljajo predpisi § 55. Zato predlaga, da se izvolijo ti odseki, direktoriji itd. ter naznani, da je klub naprednih občinskih svetnikov iz proste volje prepuštil obema drugima manjšinskima strankama v občinskem svetu v onih direktorijih, kjer voli občinski svet več kakor 4 člane po enega zastopnika.

Obč. svetnik dr. Zajec se sklicuje na § 55. ter zahteva, da se vporabi tudi pri drugih volitvah kakor v odseke ključ, ki ga predpisuje ta paragraf. Sklicuje se tu na kontrolo, ter zahteva, da se regulativni papi tudi tako, da se število članov odsekov zviša na 7. Opozarja, da med direktoriji, ki se imajo voliti ni direktorija Mestne hranilnice. (Štefe zopet vpije) ter vpraša če so skiepi sedanjega direktorija veljavni, čemur župan pritrdi. Konča z besedami, vi poudarjate avtonomijo mesta, z Mestno hranilnico pa čakata.

Župan mu odgovori, da je volitev v direktorij Mestne hranilnice tako važna stvar, da je ni hotel postaviti na dnevni red današnje seje, ker je treba, da se stranke gle te volitve temeljito razgovore. (Štefe že en mesec čakamo, — na korita? op.) Župan naznani na to, da se bo v kratkem vršila tozadevna seja, ker rabi svetnik Štefe razne žaljive besede ga opozori župan, da v tej dvorani ne ščiti nikogar imuniteta, ter si prepove, da se Štefe vmešava v njegove besede. Župan razglasi na to, da bo dal voliti v odsek za uboge po ključu. Glede drugih korporacij pa se bodo vršile volitve popolnoma po predpisih. Če žele svetniki manjšinskih strank, da se to vrši drugače, morajo najprej izpremeniti sedanje določbe, katerih se hoče on striktno držati. — Vrše se nato volitve.

V odsek za uboge (skrutinatorja za nar. napr. stranko svetnika Višnikar in pl. Trnkoczy, za S. L. S. svetnika Štrukelj in dr. Zajec, za nemški klub svetnika Unger in Staudacher) so bili izvoljeni svetniki Černe, Franchetti, Likozar, Smole — Ložar, Bahovec — Staudacher. Med temi volitvami pride do burnih prizorov, ker svetnik Štefe ne more brzditi svojega jezika, zaradi česar ga župan zopet opozori. Dr. Zajec kliče: Mir dej Štefe, in ko stopa dr. Zajec k skrutiniju mu uide: »Sej je vse glih«.

Občinski svetnik dr. Novak predlaga, da se strneta direktorij mestne elektrarne in mestnega vodovoda v en sam direktorij s 5 člani, ter zopet poudarja, da je klub naprednih občinskih svetovalcev sklenil prepušiti v takih direktorijih in svetih manjšinskim strankam po en mandat. Svetnik Zajec zahteva zopet 7 članov, ne oziraje se na zakonite določbe in predpise ter volitev po ključu. Župan ga opozori na te določbe in podžupan izjavi imenom kluba narodno-napredne delegacije, da je ta sklenila prepušiti manjšinskim strankam po en mandat tudi v direktoriju mestne zastavljalnice in v stalnem mestnem zdravstvenem svetu. Glede drugih ravnateljstev in podobnih korporacij pa stoji delegacija na stališču, da pri 3 članih ni mogoče prepušiti manjšinskim strankam nobenega zastopstva po nikakršnem ključu, kakor to dela tudi deželni zbor, ki voli v deželni šolski svet 4 člane. Dr. Zajec seveda zopet ugovarja in pravi, da smejo v vse komisije voliti po ključu tudi tam, kjer voli občinski svet samo enega člana. (Misli je morda na porcije. Ključ, to je pa Zajčev ključ.) Zajec govori naprej o duhu postave ter se zaletava v svetnika Bončarja, češ da on ne mara biti odvisen od njega.

Župan na glasovanje predlog, da se strneta oba direktorija v enega, — sprejeto — in da se voli v ta direktorij 5 članov — sprejeto. — Vrše se volitve (skrutinatorji isti) in so bili izvoljeni svetniki Planin-

šek, Reiser, Stembrov — Rojina — Schmidt.

Nato se vrše volitve: V klavnišne ravnateljstvo (skrutinatorja svetnika Stembrov in Schmidt). Izvoljeni svetniki Bončar, Černe, dr. Triller. V direktorij mestnega učiteljskega združenja (skrutinatorja svetnika Smole in Štefe) so bili izvoljeni svetniki Franchetti, Likozar, dr. Novak, Reiser. V direktorij mestne zastavljalnice (skrutinatorja za nar. napr. stranko svetnika Višnikar in pl. Trnkoczy, za S. L. S. svetnika Štrukelj in dr. Zajec, za nem. klub svetnika Staudacher, Unger) so bili izvoljeni svetniki Bončar, Franchetti, Smole — Ložar — Brandt. V disciplinarno komisijo (Zajec kliče: Ključ, fuč.) Skrutinatorja svetnika Röthl in Kristan) so bili izvoljeni svetniki Dimnik, dr. Pipenbacher in dr. Triller. V naborno komisijo (skrutinatorja svetnika Reiser in Ambrožič) so bili izvoljeni svetniki Bončar, Lapajne, Pavšek, Trnkoczy. V mestni stalni zdravstveni svet (skrutinatorji isti kakor v odsek za uboge so bili izvoljeni najprej trije občinski svetovalci in sicer pl. Trnkoczy, dr. Zajec in Staudacher, nato 2 občana (skrutinatorja svetnika Planinšek in Serjak) in sicer dr. Rus in dr. Demšar. V šolski odbor za obrtno nadaljevalne šole (skrutinatorja svetnika dr. Pipenbacher in Rojina) so bili izvoljeni svetniki Bončar, Likozar, dr. Pipenbacher. V realno komisijo (skrutinatorja svetnika Milohnoja in Elbert) je bil izvoljen svetnik dr. Pipenbacher. V šolski odbor trgovske gimnazije (skrutinatorja svetnika Tom. Novak in Pavšek) je bil izvoljen svetnik Bončar. V kuratorij slov. trgovske šole (skrutinatorja svetnika Mally in Marinko) je bil izvoljen svetnik Dimnik. V društvo za zgradbo delavskih stanovanj (skrutinatorja svetnika Herman in Likozar) je bil izvoljen svetnik Röthl. V društvo avstrijskega srebrnega križa, podružnica Kranjsko (skrutinatorja svetnika Lapajne in Ložar) je bil izvoljen svetnik Višnikar. V Elzabth-tu bolnico (skrutinatorja svetnika Knez in Staudacher) je bil izvoljen svetnik Likozar.

Za stavbni odsek poroča nato svetnik Stembrov o prošnji Kranjske hranilnice za izpremembo regulacijskega načrta kat. obč. Gradisce glede ceste za novim nemškim gledališčem. Da se ta cesta zoži namesto 12 metrov, na 9 metrov, ter zoži primeren tudi trotoar od 2 m na 1 m 50 cm. Dejstvo, da namerava Kranjska hranilnica tam zidati hiše s predvrti in da je zidovje povsod dovolj oddaljeno drugo od drugega, govori za izpremembo načrta. Predlaga, da se prošnji Kranjske hranilnice ugoditi, če ta povrne mestnemu magistratu vse iz te izmene narasle stroške. Predlaga nadalje, da se ta sklep predloži c. kr. deželni vladi, da ta sklep dogovorno z deželnim odborom potrdi. Obč. svetnik Pammer priporoča istotako ta predlog. Sprejeto.

Obč. svetnik dr. Pipenbacher utemeljuje nato svoj samostalni predlog glede ustanovitve državne realne gimnazije tipa A v Ljubljani, ki ga je že pred 2 leti 18. januarja utemeljeval v občinskem svetu. Da zopet nastopa s tem svojim predlogom, je krivo to, da ni došel na soglasno sprejeti predlog občinskega sveta, ki je bil predložen oblastim do danes še noben odgovor. Predlaga to tudi zaradi tega, ker bo imel priliko dež. šolski svet baviti se s tem vprašanjem, ker je tak predlog pripravljen tudi od druge korporacije. Vsi razlogi, ki so veljali takrat pred 2 letoma, veljajo še danes. Izpremenilo se je samo toliko, da je število učencev poskilo nad 1100. To je zadostno število za tri do štiri normalne slovenske gimnazije in bi zadostovalo za 6 do 7 nemških gimnazij. Če bi imela pa učna uprava pomisleke proti ustanovitvi take realne gimnazije predlaga, da naj se postavijo vsopredni razredi II. drž. gimnazije na temelj realne gimnazije tipa A. Statistično je izkazano, da ima Nižje Avstrijsko izmed 22 gimnazij 10 realnih gimnazij. Češka ima izmed 45 gimnazij 26 realnih gimnazij. Izmed vseh avstrijskih gimnazij, ki jih je 316 je 62 realnih gimnazij tipa A in 4 realne gimnazije tipa B. Edini Slovenci in Hrvači nimajo svoje realne gimnazije. Kot nadomestilo za grščino priporoča izmed modernih jezikov italijansko. Zato predlaga, da skleni občinski svet ponovno naprositi naučno ministrstvo, da s šolskim letom 1912/13 otvori v Ljubljani realno gimnazijo tipa A z italijanskim jezikom kot nadomestilo za grščino eventualno preustroji v tako gimnazijo vsopredne razrede II. drž. gimnazije v Ljubljani. Isto priporoča tudi svetnik Detela. Svetnik Staudacher pa govori proti predlogu ter pravi, da bi bilo potrebno prej preskrbeti Ljubljani meščansko šolo.

Svetnik Reiser odgovarja izvajanjem svetnika Detela, ter poudarja, da je dolžnost občinskega sveta podučiti javnost, da spozna pomembnost takega zavoda. Sicer je govoril svetnik Staudacher, da je meščanska šola za Ljubljano bolj potrebna, o tem gotovo ni nobenega dvoma, toda znano je kako meščansko postopa vlada napram nam, da niti danes še nimamo take šole. Kljub temu, da ostajamo zadržani z meščansko šolo, vendar ne smemo prezreti naloge, ki jo vrši lahko občinski svet s tem, da zahteva realno gimnazijo. Nato opozarja svetnik Reiser na razloček med sedanjimi humanističnimi in realnimi gimnazijami. Ni samo to bistvo realnih gimnazij, da sprejemajo moderen jezik namesto grščine v našem slučaju italijansko. Izpremembo se vrše tudi v drugih strokah. Učne ure za veronk ostanje enake. Istotako učne ure v nemščini. V latinščini se poučuje v humanistični gimnaziji 49 ur, realni gimnaziji tipa A. 45. Število ur se zniža celo v celokupnosti od 224 na 223. Grščina, kateri je odmerjenih na gimnazijah 28 do 29 ur odpade, in bi zavzela italijansko samo 22 ur. Zgodovina ima odmerjenih v humanistični gimnaziji 19 ali 20 ur. V oni pa 28 ur. Zato se zviša število zemljepisnih ur od 10 na 11. Matematične ure ostanje enake. Zato pa se sprejme kot učni predmet opisna geometrija s 4 urami. Naravoslovje se je podučevalo v humanističnih gimnazijah po 9 ur, v realističnih bi se podučevalo v 12 urah, ure iz fizike ostanje iste, zato pa pridejo k temu še 4 ure kemije. Propevika in stranski predmeti, kakor telovadbe, petje in prostoročno risanje ostanje isti. Dijaštvo se s takim učnim načrtom ne obremeni, ker je samo učna snov bolj pametno razdeljena. Treba je samo pogledati v Idrijo. Dijaki vstopajo v realko, samo zaradi tega, da nadaljujejo svoje študije, nikakor pa da bi se posvetili tehniki. Toda tudi za take dijake, ki se hočejo posvetiti starim jezikom je preskrbljeno. Dva leti pred izpitom lahko napravijo dodatni izpit in medicincem in juristom je vlada odpustila grščino. Za one pa ki se hočejo morda vsled svojega poklica, posvetiti duhovskemu stanu, je zagotovljena ista ugodnost glede grščine. Sploh pa imamo eno humanistično gimnazijo v St. Vidu, ki se gotovo nikdar ne bo preustrojila v realno gimnazijo.

Predlog svetnika dr. Pipenbacherja je bil na to sprejet.

V odmoru so se konstituirali odseki: Klavnišnemu odseku, ki se konstituiral pod županom načelnje svetnik dr. Triller, njegov namestnik je svetnik Černe. V direktorij mestne elektrarne in mestnega vodovoda je bil izvoljen kot načelnik svetnik Reiser, kot namestnik svetnik Schmidt. V odsek za uboge je bil izvoljen kot načelnik svetnik Likozar. Na predlog župana se obravnavajo nato nekatere točke, ki so bile postavljene v tajno sejo v javni seji. Dijaška ustanova Matije Debeljaka v znesku 609 K se na priporočilo svetnika Višnikarja odda Debeljakovemu sorodniku najstarejšemu in najpotrebnejšemu prosilen sedmošolecu Cirilu Cirmanu v St. Vidu.

Nato pridejo na vrsto nujni predlogi, o katerih razglasi župan sklicuje se na poslovnik, da je treba samostojne predloge in nasvete predložiti v takem času, da se proglasi na dnevnem redu prihodnje seje. Nujni predlogi, ki niso bili ob takem času predloženi se vzamejo v debato le, če je bila nujnost ob občinskega sveta priznana.

Pridejo na vrsto nujni predlogi svetnika Štefeta. Prvi predlog se glasi na zvišanje podpore mestnim ubogim čez 20 vinarjev. Pri utemeljevanju nujnosti se Štefe zaletava v prejšnji občinski svet, česar župan ne more dovoliti. Štefe pravi, da kličejo vsi stanovi po zvišanju plač, zato je pravilno, da se ubogim tudi zvišajo (brez dvoma je mislil miloščine). Ker je bila nujnost odklonjena, se je odkazal predlog finančnemu odseku. Svetnik Štefe je nato urgiral ustanovitev stražnice na Dolenski cesti, češ, da je stražnica že sezidana, da pa je sedaj odkazana »mestnemu muzikantu«. Pravi, da je Dolenska cesta zlasti za »Slovenčev« urednike po noči zelo nevarna. Predlog se odkaze, ker je bila nujnost odklonjena, policijskemu odseku. Njegov nadaljni predlog, ki ga je v enakem smislu vložil tudi svetnik Črne, za vodovod in napajališče na Vodovodni cesti, se odkaze stavbnemu odseku. Svetnik Ložar očita županu, da ne sliši medklincev z napredne strani, za kar pokliče župan svetnika Ložarja k redu.

Ivan Štefe utemeljuje nato svoj predlog, da naj se spravi trini nadzornik Ribnikar v disciplinarno nreikavo zaradi njegovega sodelovanja pri listu »Dan«, ter skuša ta svoj predlog prav nelogično utemeljiti iz županovega programatičnega govora, kar vzbuja mnogo smeha celo pri njegovih lastnih pristaihi. Celo Štefe sam se iz sra smeje svojim izvajanjem. V svojih izjavahjih pride

večkrat v navzkrižje z drugimi svetniki, kar provzroča zelo komične prizore. Ker je baje pisal Ribnikar, da je Ložar lep zastopnik Ljubljane, se čuti užaljenega, na kar ga opozori župan, da o lepoti tega ali onega svetnika ni razprava na dnevnem redu. Svetniku Štefetu tudi ni prav, da je pisal »Dan« nekaj stvari o poslancih S. L. S. in sumiči tržnega nadzornika Ribnikarja popolnoma brez vsakega dokaza, da je on avtor onega članka. Župan izjavi, da tega predloga ne more odkazati nobenemu odseku, ker je bila nujnost odklonjena, ker ni bil predlog predložen disciplinarnemu odseku, kakor to zahteva poslovnik.

V imenu magistratnega odseka predlaga nato župan dr. Ivan Tavčar, da se izplača med časom gospodarstva vladnega zastopnika dovoljena draginska doklada mestni policiji, ki je bila ustanovljena s 1. februarjem tudi za febrnar, mare in april. (Sprejeto.)

Nato pridejo nekatera zelo »kunštna« vprašanja. Svetnik dr. Zajec vpraša, zakaj se podpisuje župan, n. pr. na volilnih oklicih za trgovsko in obrtniško zbornico, ter meče okrog sebe z liberalno manjšino, seveda na deželi, ker — recimo, ker je tam v svojem elementu. — Svetnik Štefe je pripravil celo kopo vprašanj tako glede uradnih ur na magistratu, glede ureditve službene položaja nižjih uslužbencev, zakaj se ni še izplačala draginska doklada užitninskim uslužbencem (ki je N. B. že nakazana). Zahteval je nadalje, da se mestni uslužbenci ne porabljaajo za druga dela, kakor za ona, ki jim gredo, češ, da so ti uslužbeni morali prevažati mobiljar za pre svetno društvo za Poljanski okraj, ki minogrede omenjeno niti stanovanja, niti mobiljarja nima. Končno mu tudi seje odsekov niso bile po volji. Svetnik Jeglič je hotel napraviti takoj sedaj sredi zime park na Taborškem trgu, ni pa vedel kdo tam v bližini cerkve lipam lomi vrhove in pušči nasade.

Nato je zaključil župan ob polu 9. javno sejo.

V tajni seji se je dovolila stražnikovi vdovi Kukovičevi podpora 60 K. tržnemu stražniku Antonu Potokarju 30 K in hišniku v liceju Josipu Omoti 50 K.

Deželni zbor kranjski.

(VI. seja dne 7. februarja 1912.)

Klerikalci se čutijo v svoji moči, to kažejo na zunaj prav radi in pri vsaki priliki. Toda res močan človek izrablja svoje sile pametno in racionalno in jih ne troši nepotrebnom.

Klerikalna deželnozborna večina pa ne pozna več pametnega izrabljanja svojih sil, marveč nastopa kakor fant - prepeač na vasi, ki vsakogar kliče na korajžo in na vsakomur hoče preskusiti svoje sile in moči. In kakšen je po navadi konec takšnega fanta - prepeača? Da enkrat le naleti na močnejšega, ki ga premaksti in položi na tla.

In tako se bo zgodilo tudi s klerikalno stranko, ki se zanaša sedaj samo na svojo pest in koplji nasilje na nasilje.

Nasilna sredstva donajajo sicer trenutne, efemerne koristi, trajne vrednosti pa vendarle nimajo.

Pametna, trezna stranka to dejstvo uvažuje in se ravna po tem. A klerikalci? Ti pa vidijo svojo rešitev in svojo bodočnost v doslednem nasilstvu.

Patološki znaki so to in klerikalno stranko bi se dalo primerjati neozdravljivo bolnemu človeku, ki se zaveda, da mu je odmerjen samo še kratek čas življenja, in ki se prav zaradi tega hoče izživeti in izprazniti življenjsko kupo do dna.

Danes smo še tu, jutri nas že lahko vrag vzame, zato izrabimo dani trenotek do skrajnosti in ekscidirajmo, to je sedaj, kakor se zdi, klerikalno geslo ...

Vlada je zavrnila od deželnozborne večine sprejeti zakon o šolskem nadzorstvu, pač iz enostavnega razloga, ker ima tendenco, da spravi tudi šolstvo pod absolutno oblast klerikalne stranke.

Ministrstvo je v posebnem dopisu izrazilo svoje pomisleke.

Toda klerikalci, pijani dosedanje svoje sreče, menijo, da so ti ministrski pomisleki zanje dim ter so spravi li gori imenovani zakon znova v pravico, ne da bi se pri tem v polni meri ozirali na vladne želje.

Dasi je deželni predsednik povsem jasno povedal, da zakon, ki ne odgovarja željam ministrstva, pač ne more dobiti vladnega odobrenja, so klerikalci stvar forsirali, računajoč se tam, da se jim bo, kakor doslej vselej, tudi to pot ob koncu koncev vlada vdala.

Naprednjaki in veleposelniki so izjavili, da bodo v znak protesta zapustili zbornico med razpravo zakon o šolskem nadzorstvu.

In res, zapustili so zbornico, ki je valed tega postala — neaklepnost. Zadnji je zapustil zbornico poslanec dr. Triller. Pri vrnitvi se je okrenil ter zaklical z glasnimi glasovi: »Opozorjam vas, da je zbornica neaklepnost!«

Po teh besedah so se zaprla vrata.

In menite, da je deželni glavar dr. Šusteršič prešel v svrhu konstatacije sklepčnosti navzoče poslance? Kaj še! Z najnedolžnejšim obrazom na svetu je v razpravi stoječo točko dal z dnevnega reda ter otvoril debato o poročilu deželnega odbora glede zakonskega načrta o spremembi občinskega reda in občinskega volilnega reda za Ljubljano — v odsotnosti naprednjakov in veleposestnikov, ki pač niso mogli slutiti, da so furtilmaška sredstva dobro došla tudi vladnemu zadržniku — deželnemu glavarju kranjskemu.

Tako se je furtim, zahrbtno in nasilno, ne da bi bila konstatirana aklepnost zbornice, poročilo deželnega odbora izročilo odseku. Torej furtimaštvu in nasilstvu obenem. Toda kdo se bo razburjal radi tega, saj smo takih stvari od klerikalcev že vajeni! No, pa tudi zanje bo prišel dan plačila, morda preje, kakor se splošno misli! —

Deželni glavar dr. Šusteršič odpravi se ob 9. in 40. minut, imenuje za overovalca zapisnika poslanca Demšarja in barona Borna.

Dež. glavar odkaže nato razne peticije odsekom ter naznani, da bo na interpelacijo posl. Matjašiča in tov. odgovoril v eni prihodnji seji.

Posl. Jaklič predlaga, da se poročilo dež. odbora o nekaterih izpremembah zakona o šolskem nadzorstvu takoj obravnava. Sprejeto.

Dež. predsednik eksc. baron Schwarz naglašja, da niso v poročilu upoštevane nekatere okolnosti, na katere je vlada opozorila, zato priporoča, da se odstavi z dnevnega reda.

Poročevalec dr. Zajec utemeljuje predlog deželnega odbora, češ da se je ta uklonil zahtevam vlade.

Deželni predsednik odgovarja in čita odluk deželne vlade ter naglašja pomisleke vlade proti predloženemu načrtu.

Dr. Eger naglašja, da nemška stranka ne bo glasovala prvič zaradi meritornih in drugič zaradi formalnih razlogov. Zahteva, da se predloži dopis ministrstva in zahteva od vlade, da odkloni sankcije.

Posl. Gangl izvaja svoje pomisleke, ki so veljali že leta 1909. Izpremembe ki leže danes tu ne odgovarjajo nazorom nar. napredne stranke. Tudi ne bi smela tako važna zadeva priti na ta način v zbornico, marveč morajo imeti poslanci priliko ta zakon proučiti. Vlada stori dobri stvari uslugo, če tudi to predlogo vrne.

Poročevalec dr. Zajec odgovarja dež. predsedniku. Med njegovimi poročili odidejo narodno napredni in nemški poslanci.

Dr. Triller zakliče: g. deželni glavar! Zbornica ni sklepčna!

Dež. glavar odstavi to točko z dnevnega reda in odkaže nadaljnja poročila posameznim odsekom. Med tem se vrnejo poslanci.

Dež. glavar: Ali ste že zopet tukaj?

Posl. Pogačnik predlaga: Prošnja upravnega sveta Elizabetne otroške bolnice se odkloni.

Posl. dr. Eger predlaga, da se da Elizabetni bolnici 1000 K letne podpore. Odklonjeno.

Občinski zastop v Gorjah prosil za postajališče. Posl. dr. Eger priporoča prošnjo. Posl. Piber istotako priporoča prošnjo. Sprejeto.

Prošnja prve železnice in železo-obrtnice zadrage v Kropi in Kamni gorici se odstopi deželnemu odboru.

Prošnja prve železnice in železo-obrtnice zadrage v Kropi in Kamni gorici za podporo se odstopi deželnemu odboru. Predloga sta bila sprejeta.

Posl. dr. Krek poroča o prošnji društva »Unterstützungsverein für Juristen« na Dunaju za podporo, ki se odstopa deželnemu odboru, o prošnji društva za promet tujcev na Kranjskem, kateri se odstopa dež. odboru, za promet tujcev se dovoli izreden kredit 3000 K za l. 1912, o prošnji društva »Verein zur Abhaltung wissenschaftlicher Ferienkurse für Lehrer« in odbora »Ausschuss für volkstümliche Universitätsvorträge der k. k. Universität Wien«, da se odstopa deželnemu odboru v rešitev v posamnih slučajih. Sprejeto.

Odkloni se prošnja »Narodne šole« za podporo.

Posl. Gangl prosi, da poročevalec prečita prošnjo društva. Iz prošnje je razvidno, da je društvo podpore potrebno in strogo dobrodelno človekoljubno delo. Do 1901 je dobilo društvo vedno podporo od dežele in celo do 1908 od Kranjske hranilnice. Društvo je podpiralo tudi šole šolskih sester. Predlaga 400 K

podpore. Dr. Krek pravi, da vidi sedaj, da je »Narodne šole« politična, zato še bolj toplo priporoča predlog finančnega odbora.

Odkloni se prošnja društva »Wiener akad. Verein für Sexualhygiene«, dež. odboru pa se odstopa prošnja podpornega društva za dijake na realni v Idriji.

Posl. Gangl govori pro in proti, da deželni odbor uvažuje prošnjo podpornega društva in prosi, da se prošnja priporoči odstopi dež. odboru.

Isti poroča o prošnjah planinskega društva za podporo ter predlaga, da se prošnji prepušča deželnemu odboru, ki se obenem pooblašča, da se zagotovi v odboru planinskega društva primeren vpliv. Sprejeto. Nadalje: Deželni zbor pozdravlja ustanovitev Vajeniškega doma v Ljubljani in naroča deželnemu odboru: a) naj zagotovi deželnemu zastopstvu primeren vpliv v kuratoriju Vajeniškega doma, b) naj stopi v dogovor s pripravljalnim odborom glede na nameravano ustanovitev in naj stavi prihodnjemu deželnemu zboru primerne predloge v tem oziru. Sprejeto.

Prošnji društva »Philharmonische Gesellschaft« v Ljubljani za podporo se izročita dež. odboru v rešitev. Sprejeto.

Prošnja »Dramatičnega društva« za podporo gledališču pa se odkloni.

Posl. dr. Novak poudarja važnost tega društva. Obzluje, da večina ni spoznala te važnosti. Vzdrži se nasprotnega predloga, ker se čuje, da se vrše pogajanja z mestno občino zaradi prevzetja gledališča.

Posl. Jarc zahteva potom resolucije vpliv in odstavljeno ravnanje. Sprejeto.

Glede prošnje »Glasbene Matice« za podporo predlaga: Deželni zbor mora sklepati o deželnih podporah za namene »Glasbene Matice« šele potem, če se zagotovi pri tem deželnemu odboru primeren vpliv. V tem smislu odstopa prošnjo deželnemu odboru in se mu naroča, naj stopi v dogovor s odborom »Glasbene Matice«. Sprejeto.

Kontra se oglasi posl. dr. Triller. Vse želje in potrebe meščanstva so odpravljene iz dež. proračuna, tako licij, »Domovina«, danes pride na vrsto »Glasbena Matica«. To je pomilovanja vredno. Ona je zanesla našo pesem med narode. Kak vpliv hočete. Morda strokovni vpliv je samo strankarski. Drugače je pri »Plainskem društvu«, kjer res lahko dež. odbor vpliva z nasveti. Drugače je z »Glasbeno Matico«. Mestna občina Ljubljanska je v proračun stavila tudi podporo »Ljubljani«. Predlaga podporo 6000 K.

Dr. Krek pravi, da je celemu svetu znano, da so klerikalci kulturni nasprotni. (Slaba ironija.) Pravi, da bi se lahko še več govorilo o slabem gospodarstvu.

Prošnja »Slov. Filharmonije« za podporo, se istotako tudi odstopa deželnemu odboru, enako prošnje »Društva Asilverein na Dunaju«.

Isti predlaga nadalje: Deželni odbor se pooblašča, da proti naknadni odobritvi deželnega zbora primerne pripomore iz deželnih sredstev za sanacijo kočevske posojilnice in sicer zato, da se zabrani gospodarski propad nedolžnih žrtev, toda le pod pogojem, da se doseže v tem oziru sporazum z »Združeno zvezo«, in da se v ta namen prej popolnoma zagotovi primeren prispevek solventnih žiteljev, ki so direktno, ali indirektno zakrivila sedanje razmere kočevske posojilnice.

Kontra govori posl. dr. Eger ter poudarja, da bo moral dež. odbor dati najmanj 30.000 K in pravi, da je kočevska posojilnica v kvar nemški stvari v Kočevju. Pro govori posl. Jaklič in vrača skrajno nerodno krivdo na nar. napred. stranko ter vleče v razpravo vse mogoče in nemogoče. Vleče vmes tudi Agro-Merkur. Dr. Tavčar: Pravilice! Kočevska z Agro-Merkurjem ni v nobeni zvezi! Govorite o svojih zavodih! Klic: Samo pesek mečete v oči svojim ljudem! Dež. glavar zvoni. Jaklič žali narodno napredno stranko, za kar ga pokliče dež. glavar k redu.

Posl. dr. Tavčar izjavi, da bo glasoval pro. Predlog je prišel v zbornico, da ima posl. Jaklič priliko govoriti. Dež. glavar graja te besede. Posl. dr. Tavčar zanika, da bi bila nar. napredna stranka zakrivila to stisko kočevske posojilnice. Zveza slovenskih zadrug je dala posojilnici gotov denar. Danes je dolga 240.000 kron in ta denar mora dobiti avara nazaj. Društveni ne smejo iz posojilnice izstopati. Boji se, da iz te podpore ne bo nič. Predlog zahteva, da se dobe primerni pripeki od prizadetih žiteljev. Tak žitelj je n. Zveza slov. zadrug. Dr. Krek napada nato demagogično napredno stranko ter odreja tudi nemški stranki, da nimajo pravice do obstanke. Nastop proti lažnjivemu pisanju nemških nacionalnih listov. Predlaga, da se

sprejme predlog fin. odbora ki se sprejme.

Posl. dr. Krek poročilo finančnega odbora o računskem sklepu deželnega sklada za leto 1909 se odobri.

Posl. Žitnik poroča o nekaterih izpremembah v načrtu zakona o uvedbi davčine od prirastka na vrednosti nepremičnin ter predlaga nekaj izprememb pri § 9., 27. in 30. Predlog odbora se sprejme.

Kontra govori posl. dr. Triller. Ta davčina bodi v prvi vrsti komunalna. Stoji na stališču, da je zlasti Ljubljana premalo udeležena in protestira proti sprejetju.

Isti poda tudi poročilo o pobiranju pokopališnih pristojbin za trško pokopališče v Vipavi ter predlaga: 1. Trgu Vipava se dovoli od trškega pokopališča pobirati sledeče pristojbine: I. a) za navadne povrstne grobove odraslih 2 K, b) za navadne povrstne grobove otrok do 10 let 1 K. Za navadne povrstne grobove od ubožcev se ne pobira pristojbine. II. Za obnovitev povrstnega ali izbranskega groba vsakih 10 let: a) za odraslega 10 K, b) za otroka do 10 let 5 K. III. Za neuvrščene izbrane rodbinske grobove: a) za odraslega 50 K, b) za otroka do 10 let 25 K. IV. Za sezidane rodbinske rakve: a) za domačino 100 K, b) za tujco 200 kron. V. Za kopanje jame povrstnih grobov: a) za odraslega 4 K, b) za otroka do 10 let 3 K. Za izkopanje rodbinskega groba: a) za odraslega 8 K, b) za otroka do 10 let 4 K. VI. Za pomoč pri raztelesovanju 4 K. Za pomoč pri izkopavanju mrlica 4 K. Za izvezišče zdravstveno - policijske in sodne obdukcije. (Sprejeto.)

Isti poroča nadalje o dovolitvi za pobiranje nad 100% nih doklad za občino Jabolnico v l. 1912 in sicer v davčni občini Jasen 140%, v davčni občini Vrbovo 121%, v vasi Vrba 117% in v vasi Kutežovo 150% no doklado na vse d. rektne davke razen osebn. dohodarine in plačarine. (Sprejeto.)

Posl. Žitnik poroča nadalje o pobiranju 119% doklade na davčni občini Polje krajni občini Vrabče. (Sprejeto.)

Nadalje o pobiranju 122% doklade na davčnih občinah Gor. Jezero in Linsenj v krajni občini Stari Trg pri Ložu. (Sprejeto.)

Nadalje o pobiranju nad 100% doklad v občini Trnovo l. 1912 in sicer v davčni občini Tominje 124%, v davčni občini Harije pa 201% no doklado na vse direktne davke razen osebn. dohodarine in plačarine. (Sprejeto.)

Resoluciji istega poslanca: 1. Deželni odbor naj opozori županstvo občine Trnovo, da hode moralo pri kapnici v Harijah neprizadetim davkoplačevalcem pohrano doklado povrniti. 2. Deželnemu odboru se naroča, naj ponči županstva, da ne sklepajo za trane zgradbe (kakor za šole, ceste, vodovode itd.), ki bodo služile tudi poznejši generaciji. Previsokih doklad, ako presegajo davčno moč prizadetega prebivalstva, sta bile sprejete.

Isti predlaga: Deželnemu odboru se naroča, da sklicuje se na sklep visokega deželnega zbora v XV. seji dne 14. oktobra 1909 nemudoma nadaljnje pogajanja glede pravice telefonskih zvez na Kranjskem s c. kr. trgovskim ministrom — in odločno zahteva, da iz dovoljenega kredita 20 milijonov za izpolnitev telefonskega omrežja tudi za Kranjsko določi primerno vsoto. Deželnemu odboru se dalje naroča, naj obenem prijavi c. kr. deželnemu predsedstvu pozitivno na temošnji dopis z dne 27. decembra 1911, da z ozirom na neugodne deželne finance deželni zbor ne more dovoliti v ta namen nobenega prispevka, ker telefonske naprave itak služijo v prvi vrsti koristim države in zasebnih interesov. (Sprejeto.)

Posl. Bartol poroča o prošnji predstojništva uršnlinskega samostana v Ljubljani za včeten starostne doklade in nagrado svetnim učiteljem ter predlaga: 1. Prošnji volstva uršnlinskega samostana v Ljubljani, da se svetnim učiteljem, ki služijo na vnanji Uršnlinski ljudski šoli, vstaje čas od nposobljenostnega izpita v pokojninsko dobo, se ugodni. 2. Prošnji istega zavoda, da bi se dovolila redna podpora v znesku 2000 K v svrhu boljše plačevanja svetnih učiteljev na vnanji ljudski šoli, se ne ugodni. (Sprejeto.)

Isti predlaga nadalje: Prošnja društva vpokojenih učiteljev na Kranjskem za podelitev draginjske doklade se odstopi deželnemu odboru v rešitev. (Sprejeto.)

Nadalje se prošnja upokojenega učiteljskega osebja na Kranjskem za podelitev draginjske doklade odstopi deželnemu odboru v primerno uvaževanje po potrebi. (Sprejeto.)

Isti poroča o prošnji vodstva deklinskega sirotišča b. r. Liechtenovnega zavoda za priznanje starostnih doklad svetnim učiteljem na zavodu. (Prošnji se ugodni.)

Posl. Pogačnik poroča o odredbah v svrhu razbremenitve deželne blaznice na Studencu ter predlaga, da se dovoli za preuredbo v deželni hiralnici ter v svrhu nabave novih postelj v deželni blaznici na Studencu kredit v skupnem znesku 54.000 kron, katero naj deželni odbor pokrije potom posojila. (Sprejeto.)

Prošnja bolnice v Krškem za povračilo oskrbnih stroškov se na predlog istega poročevalca odkloni.

Zvišanje stanarine ljubljanskega učiteljskega poroča posl. Bartol, se odstopi dež. odboru, da po potrebi ukrene, kar se mu zdi potrebno. Poslanec dr. Triller. To je kopija onega predloga, ki govori o svoji previdnosti. To je specialiteta tega deželnega zbora. Vaš predlog sili v korupcijo in nemoralnost. Če so učitelji potrebni, so potrebni vsi brez izjeme. Predlaga, da naj se prošnji mestnega šolskega sveta in podružnice Slomškove zveze ugodi, ter zviša ljubljanskim učiteljem stanarino s 1. januarjem t. l. za 25%.

Posl. Margheri priporoča 50% zvišanje stanarine.

Posl. dr. Triller se prilagodi temu predlogu.

Predlog odbora se sprejme.

Posl. Žitnik poroča o prošnji kuratorija za pospeševanje obrti na Kranjskem za prispevek v pokritje investicijskih izdatkov. Sprejeto.

Posl. Lenarčič poroča o dovolitvi pobiranja 120% doklade po davčni občini (mestu) Postojni l. 1912. (Sprejeto.)

Deželnemu odboru se naroča na predlog posl. Kosača, da deželni tehnik na licu mesta prouči razmere glede zaprosene ceste iz Temenice v St. Lovrenc in v prihodnjem zasedanju stavi primerne predloge.

Posl. Kosač poroča nadalje o prošnji cestnega odbora logškega za uvrstitev okrajne ceste Dolenji Logatec na logški kolodvor med deželne ceste. Prošnja se odstoni deželnemu odboru s priporočilom, da čimprej vstreže v prošnji navedenim željam. (Sprejeto.)

Posl. Jarc poroča o ustanovitvi dvorazredne ženske trgovske šole v Ljubljani ter predlaga: V zvezi s Slov. trgovsko šolo se osnuje v Ljubljani dvorazredna ženska trgovska šola, ki se naj otvori, ako mogoče, že jeseni l. 1913. Deželni odbor naj v zvezi s kuratorijem Slov. trgovske šole izvrši vse potrebne predpriprave in naj poroča o tem dež. zboru v prihodnjem zasedanju. Deželni odbor naj zlasti tudi za žensko trgovsko šolo skusa zagotoviti redne pripevke merodajnih činiteljev. Končno priporoča šolski odsek, da visoki deželni zbor sprejme resolucijo, stavljeno v odseku od dr. Pegana, ki se glasi: Deželnemu odboru se naroča, da pozove ravnateljstvo Slov. trgovske šole, naj nasvetuje, kako bi se od strani ravnateljstva uredilo za absolvente in absolventke trgovske šole posredovanje služb.

Posl. dr. Triller opozarja na trgovske tečaje v Ljubljani. To pa ne zadostja. V Ljubljani se črti ta ta način nekaj proletarijat. Vstopljenost je majhna, materialja preveč. Naenkrat imamo žensko mladino, ki ni sposobna za domače delo. Jaz sem za to, da se dvorazredna šola ustanovi ter priporočam, da se res mnogo zahteva. Zato bo glasoval za predlog. Predlog je bil sprejet.

Posl. Jaklič poroča o razveljavljenju zakona z dne 25. januarja 1896, dež. zak. št. 8, in o spremembi SS 5. in 13. zakona z dne 13. junija 1882, dež. zak. št. 25 l. 1896., o odkupu novnih in prirodnih davčnin za cerkve, župnije in njih organe.

Kontra govori posl. dr. Novak. Treba je končne rešitve, da se sproste zemljišča tako kakor tlake. Obzluje, da se kmečko ljudstvo ni posluževalo bolj pravice odkupa bira. Bira je nekaj krivičnega. (Klerikalci ngovarjajo.) Če bi vam bilo na tem, bi morali ljudstvo o tem podčiti. Sedaj hočete otežiti ta odkup z absolutno večino, ki je po vašem načrtu ugotovljena. Bira je posluževala tudi za duhovnika. Bira je bila najprej prostovoljna pa se izpremeni lahko tudi v neprostovoljno.

Posl. dr. Krek dodane predlogu odbora še neko resolucijo. Pravi da ljudstvo želi biro, ki jo hoče »uberalna šlehtnoba« odpraviti. Ljudstvo pravi liberalcem »beštja«.

Posl. Višnikar govori kontra ter poudarja, da se morajo lastnine oprostiti. Graja krivičnost razmerja med dajalec. Zahteva prostjeje določe glede odkupa. Posl. Drobnič pravi, da hoče še več plačati za ubore kaplone. Posl. Matjašič se postavi na isto stališče. Posl. Jaklič končno se enkrat utemeljuje predlog, kakor je bil predlog seveda v podrobni debati sprejet. Zakonski načrt se sprejme tudi v celoti. Resolucija posl. Višnikarja se odkloni.

Dež. glavar prekine nato za 1/4 ure sejo. Nato se vrši tajna seja, po kateri sledi proračunska debata.

† Dr. Ljudevit Mihajlovič Jenko.

Spisal Ivan Jakovljevič.

V delih svojih sam boš živel večno!

A škerc.

Mož, ki je dne 5. februarja ob pol 12. zatnil življenja trudne oči, je bil skozi samonikla, krepko risana individualnost, kakršnih ni mnogo med nami. Nič šablonskega nisi našel na njem, svojih nazorov je bil in svoja pota je hodil. Kaj drugi poreko, kako drugi mislijo, to mu je bila — hekuba. Kar je on spoznal do brim, pravim, na to je prisel za jekleno vztrajnostjo, z granitno zvestobo. Prej si smel pričakovati, da skoči svet iz tečajev, kakor da odstoji Ljudevit Mihajlovič od svojega prepričanja.

Toda njegovo prepričanje se ni naslanjalo morda na površno poznavanje stvari, ono je v vsaki stvari temeljilo na globoko zasnovanem in široko izvedenem lastnem preudarku. Diletant Ljudevit Mihajlovič ni bil nikjer, površen nikoder, vihrav — nikdar. Ljubil je jasnost, temeljitost in umirjenost, pri sebi in pri družbi.

Taka popolnost zahteva visoke, vsestranske izobrazbe, in to si je on pridobil s lastno pridnostjo in žilavostjo v taki meri, s kakršno se more ponašati le malo Slovencev.

Ljudevit Mihajlovič Jenko se je rodil v Ljubljani na Sentpetskem predmestju dne 8. avgusta 1841. Starši so imeli na Starem rgu malo branjarijo, ki jo je vodila mati. O svojem očetu je vedel rajnik malo povedati, mater svojo je pa srčno ljubil in jo slikal kot lepo, blago, pri tem pa izredno energično ženo. Ljudsko šolo, ki je bila tedaj seveda še nemška, je dovršil v Ljubljani, prav tako prvih 6 gimnazijskih razredov. Zrelostni izpit je pa napravil na gimnaziji v Novem mestu, kamor ga je bila poslala mati zaradi diferenc s profesorji. Kot dijak že je kazal posebno veselje do jezikov in se še na gimnaziji priučil italijanski in francoskimi, kar mu je pozneje kot visokošolcu na Dunaju izredno prav prišlo. Tudi z godbo se je bavil že na gimnaziji in se naučil igrati klavir.

Da se je posvetil zdravniški vedi, je bil vzrok njegov starejši brat, ki se je učil za ranocelnika in vdahnil veselje do zdravniškega stanu tudi mlademu Ljudevitu.

Doba vseučilišnih študij je bila zanj, kakor za toliko in toliko slovenskih sinov, — doba stradanja. Od doma ni dobival prav nič podpore. Vsak kosček kruha, vsak griljaj si je moral sam prislužiti z inštrukcijami. Po cele tedne časih ni jedel drugega gorkega, kakor škodolico bele kave vsak dan, ki mu jo je »pumpal« do brosrčen natak. Vkljub temu pa ni zamenjal svojih študij, marveč se poglubil vanje z njemu že tedaj lastno žilavostjo. Predavanjem je sledil z verno in z veseljem se je pripravljaj za svoj poklic.

Ze takrat je postal znani specialista prof. Artl na mladega, nadebnega Slovence ponosen in se ga posebno toplo zavzel.

V prostih urah je veliko občeval s srbskimi kolegi. Se vadi v srbsčini in proučeval cirilsko pismo. To ga je napotilo, da se je začel zanimati za ruski jezik, ki je pozneje postal evangelij njegovega življenja.

(Dajte prihodnjici.)

Dnevne vesti.

+ Klerikalci in volitve v trgovsko in obrtno zbornico. Klerikalci delajo s polnim parom na to, da bi si izvojevali zmago pri volitvah v trgovsko in obrtno zbornico. Vse je na nogah, vse agitira no in dan ter pobira glasovnice. Najmarljiveje so na delu Kregar, Štefe in njegova žena. Ze vedo, zakaj. Pač računajo s tem, da bo ustavljena kazenska preiskava proti Kregarju in Štefetu ženi, ako se klerikalcem posreči, zmagati pri teh volitvah. Najbolj gre za kožo Kregarju in Štefetu, zato sta ta dva tudi najagilnejša. Kregar hodi od gostilne do gostilne, od prodajalne do prodajalne ter preži, koga bi ujel z glasovnico. Štefetova žena pa ne miruje niti ponoči; pozno zvečer lazi okrog in pobira volilne dokumente. Enako agilen kakor Kregar in Štefetova je tudi klerikalni kandidat Ogrin. Ta je že ves šentjakovski okraj prebrodil, da bi se polastil čim največ glasovnic. Pri svojem poslu ni seveda čisto nič izbirčen: jemlje namreč tudi glasovnice brez podpisa. Da bodo potem podpisi na teh glasovnicah falsificirani, se razume samo ob sebi. Zato opozorjamo volilno komisijo že sedaj na to »podpis«. Ogrin ima okrog sebe cel štab agitatorjev in agitatorice. Tem so dobra vsa sredstva. Tako hodijo okrog naprednih obrtnikov ter jim groze z bojkotom, ako jim ne izroče glasovnic. Mnogo obrtnikov se je dalo ustraševati, da so izročili glasovnice klerikalcem.

Najbolj se peha za glasovnicami Kar-
jarjeva devica. Ta je kakor podprepa
moba: ako jo vrže obrtnik pri spred-
njih vratih na cesto, se vrne nazaj
skozi vrata na dvorišče. Ta se za pod-
pise na glasovnicah čisto nič ne bri-
ga, glavno je, da ima glasovnico v
psesteh. Čemu tudi? Klerikaleci so itak
mojstri v sleparijah in falsifikacijah,
zato je zanje malenkost — mesto svo-
jega voličevega ali volilkega podpisu
napraviti križec ali pa pod-
pis naravnost ponarediti. Znat' se pač
mora semtertja korigirati tudi sre-
do! — Tako delajo klerikaleci! In pri
nas? Vlada splošno mrtvilo. Nihče se
ne gane, vse drži roke križem, celo
taki, ki bi bili dolžni delati. Klerikal-
ni kandidati se so noč in dan na no-
gah, pri nas pa z malimi častnimi iz-
jemami vse spi in čaka, da bo zmaga
padla v naročje sama od sebe. Sicer
je to bridka resnica, a povedati se le
more! Zato kličemo vsem tistim, ki
jim je lažje na zmagi napredne
stvari: Delajte, delajte ter združite
vse moči, ker samo z združenimi
močmi je mogoče doseči uspeh!

+ Somsiljeniki in zaupniki po
deželi! Pošljite nemudoma podpisane
legitimacije in glasovnice tajni-
štvu narodno - napredne stranke v
Ljubljani (Wolfova ulica 10), oziro-
ma odvetniku dr. Novaku v Ljub-
ljani.

+ Volilci, volilke v trgovsko in
obrotno zbornico! Pozivamo vse som-
siljenike v Ljubljani in na deželi, naj
svoje glasovnice in legitimacije od-
dajo, oziroma odposljejo »Tajništvo
narodno - napredne stranke« (Ljub-
ljana, Wolfova ulica 10), oziroma
odvetniku dr. Franu Novaku v Ljub-
ljani (Dalmatinova ulica 3). — Taj-
ništvo posluša od 8. zjutraj do 8. zve-
čer, vzdržema in daje vsa potrebna
pojasnila in navodila.

+ Obrtni pospeševalni urad in
volitve v trgovsko in obrtno zborni-
co. Pri obrtnem pospeševalnem ura-
du je nastavljen kot sluga zagriženi
klerikalec Jeglič. Ta hodi okrog obrt-
nikov pobirat glasovnice in legiti-
macije za volitve v trgovsko in obrt-
no zbornico in pravi obrtnikom, da
ga pošilja ravnatelj Remic, ki svojih
inženirskih zmožnosti še v Ameriki
ni mogel uporabiti in je prišel nazaj,
da bi živel od klerikalizma. Obrtno-
pospeševalni urad vzdržujejo država,
mestna občina ljubljanska, trgovska
in obrtna zbornica in šele v zadnji
vrsti dežela. Za obrtnike ni ta pospe-
ševalni urad še ničesar storil, kar bi
bilo vredno omeniti. Preskrbovališče
je za par klerikalcev. Namesto da bi
ta urad pospeševal obrt, pa pospeš-
uje klerikalizem. Takim razmeram se
bo že dal konec narediti!

+ Volilci za trgovsko in obrtno
zbornico iz šentjakobskega okraja!
Izkaznice in glasovnice, ki so oboje
en papir, prinesete lahko v društveno
sobo »Gospodarskega naprednega
društva za šentjakobski okraj«, Vo-
zarski pot št. 4 jutri v sredo od 7. do
9. zvečer, ali v nedeljo, dne 11. februa-
rja od 10.—12. dopoldne in od 1. do
4. popoldne.

+ Podržavljenje ljubljanske po-
liceje? »Slovenec« javlja, da predloži
vlada te dni deželnemu zboru pred-
loga zastran podržavljenja mestne
policeje. Na podržavljenje mestne po-
liceje delajo različni faktorji že dlje
časa. Zahtevali so jo že Nemci in kler-
ikaleci in tudi deželna vlada ima za
to velike simpatije. V kolikor pozna-
mo mišljenje v narodno - napredni
stranki, nima ta čisto nič proti pod-
državljenju mestne policeje. Ljubljans-
ka občina si bo s tem le prihranila
lepe tisočake in se iznebila prav na-
dležne odgovornosti. Državno policijo
imajo že davno v Pragi in na Dunaju,
in Trstu in v Gradcu in v Gorici
in drugje in se nič ne pritožujejo. Če
je sploh kaj resnice na »Slovenec-
vem« poročilu, potem je stvar le važ-
na z občinskega finančnega stališča
in je le vprašanje, koliko pri-
spevka bo morala občina plačevati
za državno policijo in koliko izmed
sedanjih policijskih funkcionarjev
bo država prevzela. Sicer pa odkrito
povemo, da »Slovenec« poročilo
ni prav ne verjamemo, kajti pod-
državljenje policeje je precej draga
stvar.

+ Inženirski izpit je na češki
tehnik v Pragi napravil z odliko g.
Gvidon Gulič.

+ Iz Dola pri Ljubljani. Dne 6.
februarja so bile občinske volitve v
Dolu. Samostojna kmečka stranka je
slajno zmagala na celi črti.

+ Politični razgovor poslušal-
ec bivšega političnega tečaja N. N. S.
se vrši danes zvečer ob 8. v tajni-
ških prostorih N. N. S. v Wolfovi
ulici. Na dnevnem redu je a) izid
državnoborskih volitev v Nemčiji; b)
aktualnost doma. Vpeljani gostje
dobrodošli.

Iz Lukovice. Na dan 1. februar-
ja je priredila tukajšnja Ciril - Me-
todova podružnica veselico, ki je v
gnotnem in moralnem oziru uspela
prav lepo. Vsi obsežni gorenji pro-
stori g. Smrkolja so bili nabito polni.
Godba na lok iz Zagorja je vsem go-
stom, tudi neplesalcem ustregla v
polni meri, domači pevci, pomnoženi

s kamhiškimi »Lira« so pa sapeli
med odmorih več umetnih in narod-
nih pesmi. Odbor podružnice je imel
tedaj vsestransko srečo s prireditvi-
jo, ki je prekoračila Ciril - Metodovi
podružnici nealati 80 K in sra-
ven še nekaj novega podružničnega
inventarja. — Zahvala. Odbor Ciril-
Metodove podružnice na Brdu pri
Lukovici se zahvaljuje za prijazno
pomoč pri veselici dne 1. februarja
gospodičinam: Kotnik Eli, Justin Ma-
riji, Jakše Jozefini, Gostič Jozefini
in Pavli Pipan, dalje gospodom Mar-
tinciču Juliju, Boletu Francu in Iv.
Tavčarju. Ravnotako priročna za-
hvala vsem darovalcem lepih dobit-
kov in posetnikom veselice. — V
Lukovici, 5. februarja 1912. Odbor.

Čudne razmere. Iz Radeč se nam
piše: Prestovoljna požarna bramba
v Radečah je priredila 2. svečana v
hotelu Gmeiner plesni venček, ki je
pa bil vsled slabega vremena nepo-
voljno obiskan. Zahvaljujemo se po-
žarni brambi, da je bila tako prijaz-
na ter pri šaljivi pošti prodajala
klerikalne kolke »obmejnim bratom
na pomoč«, dasiravno se te veselice
ni udeležil niti eden klerikalec. So
pač čudne razmere.

»Izdajalka« je naslov vojni epi-
zodi, ki se še danes in jutri predstavl-
ja v kinematografu »Ideal«. Glavno
vlogo igra slovita umetnica Asta
Nielson, občinstvu znana že iz razli-
čnih velikih dram.

Razburljiv šampus. Snoch je v
neki tukajšnji gostilni neki gost po-
pil tri steklenice šampanjca. Ko je
izpraznil zadnjo steklenico, je začel
razgrajati in razbijati kozarce. Ko je
gostilničar zahteval plačilo za pijačo
in razbito posodo v znesku 25 K, je
gost rekel, da mu jih ne da preje, do-
kler ne pride stražnik. Gostilničar je
varnostnega organa res poklical, a
tudi vpriči tega ni hotel razburjeni
gost ničesar slišati o plačilu, marveč
je začel še tega zmerjati in ni dal
preje miru, dokler ni bil odveden v
svrhu legitimacije na osrednjo straž-
nico.

Vozniki na deželi, pozor! Vozni-
kom, ki bi utegnili priti v Ljubljano
z obloženimi tovornimi vozovi na sa-
neh, tem potom to odsvetujemo, kaj-
ti, prvič je po ulicah že sneg deloma
pospravljen, poleg tega se je pa še
ostali tako iztajal, da skoraj ni mi-
sliti na težko vožnjo na sahan po me-
stu. Lahko se zgodi, da bode voznik
prišel s sanmi le do mesta, a dalje ne
bode mogel.

Božjast je vrgla včeraj popoldne
pred realno slikarskega pomočnika
Antona Petka, ki se je pri padcu na
ustnicah nekoliko poškodoval. Na li-
ce mesta došli policijski stražnik je
siromaka nato odpeljal v njegovo
stanovanje.

Najden nabiralnik. Pred kratkim
je bil na Poljskem predmestju naj-
den razbit nabiralnik »Družbe sv.
Cirila in Metoda«, katerega ima se-
daj v varstvu policija. Kdor ga po-
greša, naj se zglozi v policijskem
uradu.

Pes popadel je včeraj na Kar-
lovski cesti mestnega delavca Jakoba
Grunta ter ga na levi roki nekoli-
ko poškodoval. Lastnik psa je znan.
Delavsko gibanje. Včeraj se je z
južnega kolodvora odpeljalo v Ame-
riko 17 Makedoncev in 12 Slovencev,
nazaj je prišlo pa 100 Hrvatov.

Izgubila je Marija Hofmanova
srebrno ovratno verižico s tremi obe-
ski. — Čevljarski pomočnik Fran
Mohorič je zgubil bankovec za 20 K.
— Neka gospa je izgubila bankovec
za 20 K. — Delavca v tobačni tovar-
ni Marija Pepelnikova je izgubila
srebrno žensko uro. — Postrežnica
Marija Cerarjeva je našla denarnico
s srednjo vsoto denarja.

Domača plesna veselica v gostil-
ni pri »Poku« v Florijanski ulici se
vrši danes zvečer.

Naši večerajšnji številkci (cela iz-
daja) je bila priložena tiskovna pola
izhajajočih slavnih detektivskih po-
vesti Sherlock Holmesa, katere izha-
jajo v slovenščini prvič po izvirnem
angleškem rokopisu (izdaji) od Can-
non Doyleja. Pomnimo, da je to
edina prava izvirna izdaja, ter da se
bistveno razlikuje od drugih manj
vrednih popačenj, za kar to izdajo
cenjenim čitateljem toplo priporočamo.

Društvena naznanila.

Sokolska župa ljubljanska I. ima
v nedeljo 11. t. m. dopoldne ob 10.
uri občni zbor v restavraciji Tratin
na Sv. Petra cesti. Vabljeni so poleg
delegatov vsi člani župnih društev.

»Slavček« pustni korzo na pustno
nedeljo 18. t. m. nudi bode obilo za-
bave ne samo plesalcem, katerim bode
»Slovenska Filharmonija« svirala iz-
brane plesne komade, ampak tudi ne-
plesalci bode imeli izbornen vžitek, ker
bode za živahno razpoloženje skrbela
cela vrsta »Veselih bratcev«, ki nasto-
pijo z »Gambinusom« na čelu v si-
najnem sprevedu ob zvokih godbe.
Prijavilo se je že lepo število »Gam-
binusovih« čestilcev iz raznih stanov,
in se za to skupino zanimajo tudi

»Dole« iz »Desetega brata«, »Blaz
Mozol« iz »Rokovnjačev« pa Krjavel
je prosil, da bi se smel »Veselim bra-
cem« pridružiti.

Ustanovitve šahovskega kluba
v Ljubljani. Da se vstreže želji mno-
goštevilnih prijateljev šaha v Ljubljani,
se je ustanovil dne 31. januarja t. l.
»Ljubljanski šahovski klub« ter so bili
izvoljeni v odbor sledeče gospodje:
Henrik Pfeifer, predsednik; Ludovik
Vagaja, njegov namestnik; dr. Miroslav
Vrančič, Leopold Pevalc in Bruno
Klauwer, odborniki; dr. Hugo Perenyi
in Fran Golob, namestnika, dr. Branko
Fišer in Ivan Krivic, računski pregled-
nika. Klub ima svoj lokal v kavarni
pri »Slonu«; igralni večeri so v pone-
deljek, sredo in soboto od 8. ure zvečer
dalje. Članom bodo na razpolago šah-
ovski listi in šahovske knjige; prire-
dile se bodo tudi simultanske produk-
cije znanih mojstrov. Še ta mesec bo
stopil klub v svrhu korespondenčnih
partij v dogovore z zunanjimi šahov-
skimi klubi, okoli Velike noči pa se
priredi klubov turnir. Vsak, kdor se
zanimaja za šah, naj pristopi kot član
in se javi v to svrhu pri kakem od-
borniku. Pri šahovskih večerih so gostje
dobrodošli.

Gasilno društvo Vič-Olince pri-
redi v nedeljo, dne 11. t. m. ob 7. uri
zvečer v prostornem salonu gosp. J.
Petriča (prej Traun) na Glincah svojo
običajno predpustno plesno veselico,
katere čisti dobiček pripade društve-
nemu podpornemu skladu za obolele
člane.

Podpornemu društvu za sloven-
sek visokošolce na Dunaju so v času
od 1. januarja do 1. februarja 1912
darovali: po 20 K: Profesorji gimna-
zije v Kranju in dr. Dragotin Treo,
odvetnik v Gorici; po 10 K: Dr. J.
Jelenec na Dunaju, županstvo indu-
strijalnega kraja Ajdovščina, Martin
Ogorelec v Konjicah, Ivan Vrhov-
nik, trnovski župnik v Ljubljani; Iv.
Sepie v Konjicah in Franc Kušar v
Mengšu; 8 K: M. Mladič na Dunaju;
po 6 K: Dr. Silvija Hraščev, c. kr.
okrajni sodnik v Rudolfovem in dr.
Albin Poznik, c. kr. notar ravnotam;
po 5 K: Franc Peterlin, c. kr. soda.
svetnik v Kranjski gori, Ivan Gričar
v Ljubljani, dr. Jakob Sket, c. kr.
vladni svetnik v Celovcu, Ivan Von-
čina, magistratni ravnatelj v Ljub-
ljani, Milan Žnidaršič v Matenjivasi
(Prestranek), dr. Anton Medved, pro-
fesor v Mariboru, dr. Kreft, zdravnik
pri Sv. Jurju na Šč., Matko Prelj-
šek, inženir v Ljubljani in Ivan Zup-
an, župnik v Hrenovcih pri Hra-
ščah; po 4 K: Stefan Sušec, c. kr. fin.
komisar na Dunaju; po 2 K: Martin
Meško, župnik pri Kapeli, Jakobina
dr. Žitkova v Novem mestu, Anton
Jankovič, posestnik v Gorici in Jožef
Križnik, gimn. prof. v Št. Vidu
nad Ljubljano. — Skupaj 177 K.
Društveni odbor se toplo zahvaljuje
vsem plemenitim darovalcem in opo-
zarja, da je tekoče šolsko leto razde-
lil med dijake že 2815 K, prejel pa
na podporah le 2626 K 06 v. Dotak-
niti se je moral, da ne odbije prepo-
trebnih prosilcev, razpoložnine iz
preteklega leta, ki pa bo tudi kmalu
pčlo. Prosimo torej nadaljnjih pol-
por. Darove sprejema dr. Stanko La-
pajne, dvorni in sodni odvetnik na
Dunaju I., Bräunerstrasse 10, dru-
štveni blagajnik.

Razne stvari.

* Gledališče zgorelo. Detmold,
6. febr. Dvorno gledališče je včeraj
zgorelo. Ogenj je nastal pri predstavi
»Sirakuški berač«. Občinstvo se je
pravočasno rešilo.

* Blagodušen delodajalec. Pa-
ris, 6. febr. V Clermont-Ferrandu je
tovarnar de la Tour daroval svojim
delavcem svojo tovarno za čevlje v
vrednosti pol drugega milijona frankov.

* Hladnokrven morilec. Linc,
6. febr. V Neu-Scharlinzu stanujoči
trgovski potnik Rupert Reiner je v
kavarni pripovedoval, da je svojo ženo
ubil. Poizvedbe se doglne, da je faktično
svojo ženo s sekuro ubil.

* Od dima zastrupljeni. Bero-
lin, 6. febr. V Annenraldu pri Tem-
plinu je umrlo pet otrok delavca
Brachav starosti od petih mesecev do
5 in pol leta. Zastrupil jih je dim.
Otroci so bili v sobo zaklenjeni, ko
so se vnela drva za pečjo. Ko so se
starši vrnili, so bili otroci že mrtvi.

* Demonstracije na petrograd-
skem vseučilišču. Petrograd, 6.
febr. Na vseučilišču so se vršile včeraj
demonstracije proti rektorju Migulmu,
ki ga je vlada imenovala za rektorja.
Sprejeli so ga z velikim ropotom. Ko
je nazval dijakke kot nemirne mladiče,
so mu odgovorili ti: »Vi ste feldvebelj,
ne pa rektor!« Pozneje so imeli dijaki
zborovanje, na katerem so protestirali
proti imenovanju neizvoljenega rektorja
in proti angleško-ruškemu zblizanju.

* Nezdoga policijskega nadzor-
nika. Budimpešta, v nočnem lo-
kalu »Maksim« se je dogodila včeraj
nesreča. Policijski nadzornik Emil Pan-
ssy se je prepiral z ritmijstvom baronom
Jessenakom. Panssy je potegnil revol-
ver ter s tem tako nerodno ravnal, da
se je ustrelil v roko. Krogla je zadela

nato še nekega muzikanta. Proti Pan-
ssyju so uvedli kazensko preiskavo.

* Ponesrečeni rokoborci. Du-
naj, 6. febr. V soboto je bila tu raz-
širjena vest, da je bil Vlada Cyga-
niewicz, brat znanega rokoborca, pri
rokoborbi tekmi v Lodzu ubit. Kakor
se je pozneje doznalo, se boj ni tako
tragično končal. Tu bivajoči manažer
svetovnega mojstra Cyganiewicza,
Specht, je dobil danes iz Lodza brzo-
javko, da je Vlada Cyganiewicz še živ
in da se popolnoma dobro počuti.
Mladi borilec je bil namreč tako ne-
previden, da se je s bolan metat. Koga
je njegov nasprotnik nekoliko bolj
krepko pritisnil k tlom, se je Cygani-
ewicz onesvestil.

* Umetnost inseriranja. Da se z
inseratom doseže tudi ugoden uspeh,
še ne zadošča, da se inserat plača in
objavi; glavna stvar je, da se inserat
spretno in dobro sestavi. S to umet-
nostjo se bavi neki članek v »Impre-
sa moderna« in pripoveduje prav za-
baven slučaj dobrega in slabega in-
serata. Neki londonski možakar je
pozabil v cerkvi svoj dežnik. Dežnik
je bil nov, kupil ga je šele pred tre-
mi dnevi — razentega pa je bil iz
najfinejše svile in zelo drag. Mo-
žakar je nato inseriral: »Izgubljen! v
cerkvi sv. Petra, preteklo nedeljo,
lep, svilen dežnik, najboljši kakovo-
sti. Kdor ga nazaj prinese lastniku
v High Street 10, dobi dobro nagra-
do.« Več dni preteče. Inserat ni imel
uspeha. Možakar je bil silno razbur-
jen, ker ni izgubil samo dežnika,
temveč plačal razentega še inserat.

Šel je nato k inseratnemu agentu ter
se pritožil, da je ostal inserat brez
vsakega uspeha. Zviti agent se mu
je nasmehnil ter rekel: »Vaša krivda
je to. Vaš inserat ni bil prav sestav-
ljen. Poskusite še enkrat. Prepustite
pa meni, da sestavim inserat.« Drugi
dan je bil objavljen sledeči inse-
rat: »Če se hoče dobiti oseba, ki so
jo preteklo nedeljo videli, kako je
vzela neki tuj dežnik, izogniti nepri-
jetnim posledicam ter ohraniti svoj
dobri glas kot kristijan, ki ga tako
zelo ceni, tedaj naj takoj prinese oni
dežnik v High Street št. 10. Ime ose-
be je znano.« Po dveh urah, ko je ta
inserat izšel, je dobil lastnik izgub-
ljenega dežnika v veži svoje hiše ne
enega, temveč dvanajst dežnikov, le-
pih svilenih dežnikov. In vsakemu
teh dežnikov je bilo privezano pisem-
ce, v katerem se lepo prosi, naj se
opusti vse nadaljne korake. — Pre-
meteno je inseriral tudi neki čevljar
iz Stonchama v Združenih ameriških
državah, ki je imel premalo odjemal-
cev. In tako je obljubil vsakemu fan-
tu, ki mu prinese par čevljev, da jih
popravi, deset odstotkov od zaslužka.
»Ker je mesec december, naj se vpo-
rabi ta prilika, da se pred božičem
zasluži še nekaj denarja. Uspeh je
bil sijajen. Od vseh strani so prih-
jali dečki in deklice ter prinašali
čevlje svojih staršev in sorodnikov.
In tako je imel zviti mojster polne
roke dela.

Telefonska in brzojavna poročila.

Megla na Dunaju.

Dunaj, 7. februarja. Danes je ves
dan tu takšna megla, kakršne nihče
ne pomni. Opoldne je zavladovala takš-
na tema, kakor ponoči.

Demisija ogrskega ministrskega
predsednika?

Budimpešta, 7. februarja. Ju-
sthova stranka je sklenila vsrtažati
brezpogojno na svojem intran-
sitem stališču. Vsled tega se v po-
litičnih krogih domneva, da bo mini-
strski predsednik grof Khuen že v
kratkem podal svojo demisijo.

Ban Cuvaj v Pešti.

Budimpešta, 7. februarja. Hr-
vaški ban pl. Cuvaj je dospel včeraj
semkar in se udeležil konference hr-
vaške delegacije, ki jo je sklical za
danes predsednik grof Pejačević.

Poset velikega kneza Andreja na
Dunaju.

Berolin, 7. februarja. »Berliner
Tageblatt« poroča iz Petrograda.
V tukajšnjih diplomatskih in politi-
čnih krogih se smatra poset velikega
kneza Andreja na avstrijskem cesar-
skem dvoru kot političen dogodek
nove vrste, in se izraža mnenje, da
bo ta poset ruskega velikega kneza v
kratkem vrnil avstrijski prestolona-
slednik nadvojvoda Fran Ferdinand.
Avstrijski nadvojvoda obišče carski
dvor ali v Petrogradu ali v Livadiji.

Vstaške čete v Makedoniji.

Solun, 7. februarja. Turkom se
je posrečilo zadnje dni uničiti tri
bolgarske ustaške čete. Načelniki teh
čet se padli na bojišču. Turške obla-
sti so odkrile po raznih krajih skri-
vališča orožja in je zaplenili. V Pe-
triču je orožništvo zaplenilo 20 kg
dinamita.

Interview s črnogorakim kraljem
Nikito.

Berolin, 7. februarja. Črnogor-
ski kralj Nikita, ki je včeraj inko-
gnito semkar prišel, je dovolil ured-

niku »Vossische Zeitung« interview,
čegar vsebino prinaša omenjeni list.
Na vprašanje, če bo posetil tudi
nemški cesarski dvor je odgovoril
Nikita, da namerava obiskati cesar-
ja Viljema meseca maja tekočega le-
ta. O razmerju med Srbijo in Črno
goro se je kralj izrazil takole: Srbi-
janci in Črnogorci smo bratje. Ako
bi nas diplomatije in razni ministri
pustili na miru, bi se kmalu pobota-
li in odstranili vsako nesoglasje. Gle-
de odnošajev z Avstrijo je pripom-
nil kralj, da je razmerje med Avstri-
jo in Črno goro najboljšje, ker goje
Črnogorci največje spoštovanje do
svojnega avstrijskega cesarja. Po-
vprašan za razmerje med Italijo in
Črno goro je Nikita smehljaje pripo-
mnil, da je položaj Italije nasproti
Črni gori sličen položaju tasta na-
sproti zetu. O razmerah na Turškem
se je izrazil zelo previdno, pohvalil
pa je modro in trezno postopanje
Mladoturkov. Takisto previdno je
govoril tudi o dogodkih v Albaniji,
vendar pa je bilo iz njegovih besed
razvidno, da mu je mnogo lažje na
tem, da se mir na Balkanu ne kali.

Italijanske operacije v Rdečem
morju.

Carigrad, 7. februarja. Italijan-
ske ladje so bombardirale Seik-Said
in Bah-El-Mandeb. Vsled bombar-
dementa je bilo porušeni več poslopj,
človeških žrtve pa ni bilo nobenih.
Italijani so prerezali podmorski ka-
bel.

Banket avstrijskega poslanstva v
Petrogradu.

Petrograd, 7. februarja. Istočas-
no s svečanim banketom na čast ve-
likega vojvode Andreja se je vršil
tukaj v avstroogrskem poslanstvu
ravt katerega se je udeležilo 3000
gostov. Udeležili so se ga državni
dostojanstveniki, ves ministrski svet
s predsednikom Kokovcem, nade-
lje predsednik gospodarsvene du-
ne, predsednik državnega sveta in
drugi odličnjaki.

Nemški državni zbor.

Berolin, 7. februarja. Danes je
otvoril zasedanje državnega zbora
cesar Viljem s prestolnim govorom.
Popoldne ob 2. je bila kratka formal-
na seja. Prva seja novoizvoljenega
državnega zbora bo šele v soboto. —
Predsedniško vprašanje je še vedno
nereseno. Spor se v prvi vrsti suče
okrog mesta prvega podpredsednika,
ki ga zahtevajo zase tako centrum,
kakor tudi socijalni demokratje.

Berolin, 7. februarja. V prestol-
nem govoru, ki ga je imel danes ce-
sar Viljem, se poudarja uspešni raz-
voj socijalne oskrbe in finančnega
gospodarstva. Zatrjuje se, da je po-
treba pridržati dosedanjega držav-
narskega politiko. Prestolni govor
napoveduje reformo zakona o držav-
ljanstvu in potrebo izpopolnitve
državne obrambe. V tem oziru predloži
vlada državnemu zboru primerne za-
konske načrte. Prestolni govor po-
udarja, da hoče Nemčija tudi v bo-
doče skrbno negovati zvezo z Avstri-
jo in Italijo, vendar pa hoče istočas-
no živeti v dobrem prijateljstvu z
vsemi ostalimi velesilami. Prestolni
govor končuje s pozivom na poslan-
ce, naj se posvetijo uspešnemu delu
v prid državi in domovini.

Fantastična vest.

Pariz, 7. februarja. List »Excel-
sior« javlja, da je Nemčija izdelala
nov bojni načrt proti Franciji. V
Lotaringiji ima baje pripravljenih
300 aeroplanov, katerih vsak ima en
kilogram dinamita. S to aeroplansko
armado namerava Nemčija uničiti
Pariz. Vse te aeroplane je nemška
vojna uprava baje naročila na Fran-
coskem.

Revolucija na Portugalskem.

Lisabona, 7. februarja. Vlada je
prišla na sled veliki protirepublikan-
ski zaroti. Odkrili so velika skladišča
orožja in streliva. V enem izmed teh
skladišč so našli 3500 dinamičnih
bomb.

Lisabona, 7. februarja. V repu-
blikanskem taboru je nastal nevaren
spor. Ustanovilo se je novo društvo
Carbonarcev, ki zahteva, da se od-
strani sedanja republikanska vlada.
V zadnjem času je bilo aretiranih
5000 zarotnikov proti republiki.

Dunaj, 7. februarja. »Neues Wie-
ner Tagblatt« je dobil obvestilo iz
vladnih krogov v Lisaboni, da ni
protirepublikansko gibanje nevarno,
in da mu tudi ni smeti pripisovati
nobene velike važnosti.

Lisabona, 7. februarja. V Maiti
je prišlo včeraj do krvavih bojov
med vojaštvom in prebivalstvom.
Prebivalstvo je zgradilo barikade.
Vojaštvo je moralo rabit orožje. Več
sto oseb je ranjenih in ubitih.

Prosveta.

Iz pisarne slovenskega gleda-
lišča. Jutri, v četrtek se po daljšem
premoru uprizarjo nanovo in večinoma
z novimi solisti velika lirski opera
»Rusalka«. Zaradi velikih stroškov se
vrši prva predstava izven abonementa;
za lože nevar. Gostujeta gosba Aninka
Kramperova in gdč. Marija Peršova.

— V soboto se igra prvič H. Ibsenova veseloigra „Zveza mladine“ (za nepar.) — V nedeljo popoldne ob 3. zadnjič pri nizki vstopnici Weissova opereta „Revizor“ (za lože nepar); zvečer operna predstava. — V torek V. Parova opereta „Carolina amaoonke“.

Slovensko gledališče. V torek zvečer so ponovili Bahrovo veseloigro „Koncert“. Igranje je bilo živahno mestoma je spominjalo na ton v burkah in glumah. A to ni čudno pri našem reportirju. Gosp. Nučič n. pr. je vsekakor preveč poudaril smešno stran svojega junaka, drugače pa je bil prav na mestu. — Igra gospe Danilove je skoro prepremljena, tako da se zdi, da se ne vživlja do dela v svojo ulogo. Sicer je bilo vse dobro. Predstava je vzbudila obilo veselja od srca, le obisk je bil pomanjkljiv.

»Rusalka«. Velika opera Spesnil Jaroslav Kvapil, ugalsbil Anton Dvorak.

I. dejanje. Rusalka, vodna vila, hrepeni neizmerno po človeškem poljubu. — Svojo strast pa zaupa je povodnemu možu, ki je takorekoč njen očetovski prijatelj. Ta jo sicer spočeka pregovarja, toda na iskreno prošnjo Rusalkine svetuje ji, da naj vpraša za svet čarovnico, ki razume take reči. Povodni mož izigne obnupačje in jokajoč v globokem jezeru. Rusalka zaupa svoje hrepenenje luni, ki se je ravno pojavila med oblaki. Ko pa luna zopet izigne v mrakih, kakor bi hotela Rusalki dati znamenje in jo opozoriti na pretečo nevarnost, kliče Rusalka čarovnico, ki stanuje ravno na bregu jezera. Rusalka jo prosi zdravila za svojo bolečino, da naj jo preustvari v človeka; pripoveduje ji, da vsaki dan prihaja k njej, da bi se v njenem vodnem objemu okrepčal. Rusalka, bitje breztelesno, hrepeni po poljubih in objemih prince, toda zaman. Človeškemu očesu vstaja navidez vendarle fantom, val. Coprnica se krohoti činično hrepenenju in prošnjam Rusalkine, ali potem preslepari Rusalko za njen čudežni pajčolan in ji hoče njeno željo izpolniti. Rusalka hoče po svojem preustvarjenju nima; če bi pa izpregovorila le eno, edino besedo, postane za kazen blodeča večča, ki prinaša ljudem le nesrečo. Rusalka obeta večni molk, in coprnica jo odpelje v svojo bajto, kjer ji skuha čudežno zdravilo. Naposled je jutro, v gozdu grme trobente foveev in pride prince, ki mu je izginil nekje v bližini bel jelen. Čarovna moč vleče prince k jezeru in ga sili, da sede na breg. Lovska družba za princem prihaja in vsem se vidi na obeh vprašanje, zakaj je prince nehal loviti. Toda on ves začaran in vnet pošilja družbo nazaj v grad. Iz bajte coprnice izide bos, lepo, ubornooblečeno dekle zlatih las, v človeka preustvarjena Rusalka. Tu se prvič snide kot človeško bitje s princem. Prince jo vpraša, če ga ljubi in Rusalka le nemo prika. V tem hipu se sliši iz globljin jezera petje sester Rusalkine, ki jo zadnjič svara, naj ne odhaja iz njih družbe. Povodni mož obupava. Goreča ljubezen Rusalkine za zmaga vse. Prince jo zavije v svoj beli plašč in odpelje nemo lepotico na svoj grad.

II. dejanje. Gozdar, tip lovec-laznivec, s kuharčkom, gostobesednim fanticem, ki je z njim v sorodu, prefresata grajsko razmerje in pripovedujeta med drugim, da ljubezen princea do Rusalkine brzokone izginja. Ker ga je očarala neka tuja, na gradu navzoča princeza. Ob prihodu princea in Rusalkine pa oba zbežita. Prince se ne zadovoljuje več z nemo in sicer zvesto, toda mrzlo ljubeznijo Rusalkine in v gorečem petju priznava, da je cilj njegovega hrepenja vroča in strastna ljubezen.

To priznanje prisluškuje tuja kneginja in v šaležljem razpoloženju se dela zaljubljeno v prince. Odpelje ga v slavnostno dvorano. Rusalka ostane sama s svojim spoznanjem, da je bila ljubezen princea do nje le hiberna strast. Povodni mož, ki vedno skrbi za srečo Rusalkine, prihaja za njo in se pojavlja iz grajskega bazena. Ko pa opazi trpljenje Rusalkine, poje o večni nestalni in neutešni človeški strasti in ljubezni. Gostje, ki so se sešli pri njej, Rusalki in tuji kneginji na čast, prinašajo darila. Prince je zaljubljen v topli pogled lepe kneginje in jo odpelje na vrt, ne da bi se zmenil za Rusalko. Rusalka prihiči jokajoča k vodi, kakor da bi prosila za pomoč. Povodni mož se pojavlja zopet in jo vpraša, če ga še pozna. Rusalka, objokana in izmučena trpljenja strasno objame povodnega moža, edinega svojega prijatelja, in mu pripoveduje svojo nesrečno usodo. Razlaga mu, da jo je človek celo presleparil, toda da mu v svoji iskreni ljubezni ostaja zvesta. Z vrta prihaja prince s tujo kneginjo, roko v roki, ter je očaran od njelepot. Na vprašanje kneginje, kje je njegova lepa blede nevesta, ji strastno prizna svojo ljubezen. Rusalka se hoče siloma rešiti in si pridobiti obetano ljubezen in se vrže princeu v naročje. Toda prince jo zavrne in povodni mož odnaša Rusalko v svojo

deželo. Prince se vrže kneginji k nogam, toda ta je že dosegla svoj cilj in ga ošabno zavrne. Prince zblazni in pade v omedlevici na tla.

III. dejanje. Rusalka, zapuščena od svojih sester in oropana svojega čarodejnega pajčolana, začarana zdaj v blodečo vilo, se spominja princea in njegove ljubezni. Navzoča coprnica se ji posmehuje, kako je opravila na tem svetu in ji daje svet, ki je edini izhod iz te situacije. Rusalka mora povzročiti, da se prelije kri onega, ki jo je izdal. Rusalka vrže z gnusom proč od sebe nož, ki ga ji ponuja coprnica in se uda z resignacijo svoji usodi. Coprnica krohotajoč se odhaja v svojo hišo in Rusalka izgine v jezeru. Prihajata gozdar s kuharčkom, da bi prosila coprnico za zdravilo zoper prinečo bolezen. Prince hrepeni po svoji blede ljubici, lepi Rusalki. Povodni mož pa oba zapodi s svojim klicanjem maševanja na vse ljudi. Luna izide in ob njeni luči prihajajo gozdne vile, in vsaka se baha s svojimi prednostmi. Ena s svojimi zlatimi lasmi, druga s svojimi lepimi nožicami, tretja pa s svojim lepim telesom. Vse pa vzbudé s svojim hrupnim plesom povodnega moža iz njegovih sanj. Povodni mož jim pripoveduje, da je Rusalka, njih bivša družabnica v plesu, zdaj začarana na dnu jezera, kjer joka in obupava. Noč je. Blazni prince priteče in kliče svojo nemo lepotico, blede Rusalko; utrujen pade na breg jezera. Vzbudi se in spozna v jasnem trenutku baš ono mesto, kjer je prvič videl in spoznal svojo Rusalko, ki jo zdaj kliče z obupanin jokom. Blazen pade zopet na tla. Zjutraj se pojavi Rusalka na površju vode, žalostno kliče princea, ki se zave in jo prosi odpuščanja za svojo krivdo in za njeno ljubezen. Rusalka mu odpušča in mu zaupa, da bi moral on umreti, če bi ga poljubila. Tako ukazuje kletev in kazen za to, ker je hotela okusiti človeško ljubezen. Prince pa ji izjavi, da nima ničesar več na tem svetu, da je zanj življenje brez vrednosti, in jo prosi ves obupan za poljub. V njem nem objemu rad umrje. Rusalka se mu zahvali za njegovo človeško strast, nestalno sicer, toda krásno ljubezen, in izgine počasi v jezeru.

Fr. K-a.

Gospodarstvo.

— Ljubljanska kreditna banka. Upravni svet je v svoji seji dne 6. februarja t. l. odobril bilanco za l. 1911. Kot je razvidno iz sledečih števil, je poslovanje banke v vseh oddelkih zopet znatno napredovalo: Aktiva: Blagajna 185.250 K (lani 152.306 K), valute 54.218 K (lani 96.025 K), meubice in devize 6.766.437 K (lani 6.076.298 K), predjudni na vrednostne papirje 2.907.766 K (lani 2 milj. 325.408 K), vrednostni papirji 1 milj. 791.316 K (lani 1.818.111 K), dožnički 14.281.901 K (lani 12.788.994 K), inventar 108.928 K (lani 69.207 K), realitete 1.187.833 K (lani 925.865 K), skupno 28.183.654 K (lani 24.262.817 K). Pasiva: Delniška glavnica 8.000.000 K (lani 5.000.000 K), rezervni zaklad 740.097 K (lani 558.065 K), vloge 13.252.829 K (lani 11.064.138 K), upniki 5.612.183 K (lani 7.195.350 K), transito obresti 93.677 K (lani 86.651 K), nevzdržena dividenda 566 K (lani 338 K), dobiček 484.240 K (lani 358.273 K), skupno 28.183.654 K (lani 24.262.817 K). Račun zguhe in lobička: Izdatki: Obresti 1.432.706 K (lani 1.101.410 K), upravni stroški 94.618 K (lani 81.135 K), plače in

stanarine 208.860 K (lani 144.540 K), davki in pristojbine 109.770 K (lani 68.762 K), odpis inventarja 11.227 K (lani 9.397 K), čisti dobiček za leto 1911. 484.240 K (lani 358.273 K), skupno 2.339.423 K (lani 1.767.547 K). Prejemki: Obresti: 1.943.202 K (lani 1.449.854 K), imnos bančnih poslov 316.220 K (lani 256.079 K), iznos realitet 29.710 K (lani 36.172 K), prenos dobička iz l. 1910. 56.290 K (iz l. 1909 31.440 K), skupno: 2.339.423 K (lani 1.767.547 K). Promet v letu 1911 znaša 1300 milijonov kron, proti letu 1910 za 266 milijonov kron več. Občni zbor delničarjev se je določil na 5. marca t. l. in se bode predlagala za leto 1911 s pet 7%na dividenda, t. j. 28 K na delnice; nadalje se bode predlagalo zvišanje delniške glavnice za 2.000.000 K na 10.000.000 in obenem sprememba pravil, da se sme zvišati delniška glavnica po potrebi in na podlagi sklepa obnega zbora na 15.000.000 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslavšek.

Darila.

Upravništva naših časopisov so poslali za:

»Ciril - Metodovo družbo« člani »Glasbenega društva« v Ribnici 10 kron 10 v, kot darilo po srečno izvršenih društvenih volitvah, Peter Majerle v Predgradu pri Starem trgu 20 K 52 v, nabrano na svatbi g. Jurja Šnelerja iz Kota, Alojz Minatti na Igu 20 K, daroval g. c. kr. finančni nadpaznik v pokolu Ferdo Rovensky češki rojak iz Časlave bivajoč v Stajeh pri Igu, Alojz Šmid, Jurkloster 8 K 50 v; Mimi Foek iz Kranja 40 v, kot nabrano napitnino ob priliki novootvorjene gostilne št. 169 v Kranju, gđ. Zemljanova iz Ljublane 8 kron, nabrala med veselimi Zagrebškimi profesorji ob priliki poučnega izleta gospodinskega tečaja društva »Mladiki«, dr. Jos. C. Oblak, odvetnik v Ljubljani 5 K; za g. Karla Jurmana, optika v Ljubljani iz neke pravne zadeve in Franjo Pertot iz Trbovelj 2 K, kot skupilo za nemške »Kneipove koledarje«. Skupaj 74 K 52 vin.

Za Sokolski dom v Borovljah: dr. Mihael Truden, Dunaj IV. Schleifmühlg. 23, 5 K.

Za društvo »Branibor« Aleksander Hudovernik, c. kr. notar v Ljubljani 20 K, mesto venca na krsto pokojnemu prijatelju g. dr. Ludoviku Jenku.

Za »Domovino« eos. svetnik Iv. Murnik 15 K, mesto venca na krsto rajnega g. dr. L. Jenka.

Zivel nabiralci in darovalci!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 6. februarja: Frančiška Križanič, pekova žena, 64 let, Radekega cesta 11. — Josip Savenc, delavec, 72 let, KParunova ulica 4.

V deželni bolnici:

Dne 2. februarja: Mihael Bani, obinski uboječ, 71 let.

Dne 5. februarja: Ana Hribor, žena tovarn. delavca, 72 let.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 7. februarja 1912.

Termin.

Pšenica za april 1912. za 50 kg 11-96
Pšenica za oktober 1912. za 50 kg 11-88
Rž za april 1912. za 50 kg 11-13
Rž za oktober 1911. za 50 kg 10-66
Koruz za maj 1912. za 50 kg 9-01
Oves za april 1912. za 50 kg 10-20

Avstrijska špekulacija. Na želodcu bolehalo ljudem priporočati je porabo pristnega »Molevega Seiditz-praška«, ki je prekušeno domače zdravilo in vpliva na želodec krepilno ter pospešilo na prebavljenje in sicer z rastočim vspehom. Skatljica 3 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsek dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom. 2 19

Meteorološko poročilo.

čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Velikost vetra	Nebo
6. 2. pop. 9. zv.	730.7	22	sr. svzh	oblačno
7. 7. zj.	732.6	18	sl. sever	del. jasno
7. 7. zj.	732.6	38	sr. svzh.	.

Srednja večerajšnja temperatura 0-8°, norm. — 1-1° Padavina v 24 urah 13 mm.

Tužnega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da je Vsega močnemu v neskončni Njegovi previdnosti dopadlo poklicati v boljši svet našega presrečno ljubljene, nepozabnega očeta, starega očeta in tasta, gospoda

JOSIPA POLLAK

posestnika in trgovca v Kamniku št. 41

po kratki mučni bolezni in previdnega s svetotajstvi za umirajoč, danes, dne 6. februarja 1912 ob 1/5 popoldne.

Truplo prebalega pokojnika prenese se dne 8. februarja 1912 ob 3 popoldne iz hiše žalosti na pokopališče na Žaljah k večnemu počitku. Svete maše zadušnice se bodo darovale v cerkvi sv. Jakoba pri oo. frančiškanih.

V Kamniku, 6. februarja 1912.

426 Žalujoča rodbina.

Odda se v najem gostilna v Narodnem domu v Celju.

Ponudbe 524

do 1. marca t. l. na Posojilnico v Celju.

Avstrijsko mornarično društvo, krajevna skupina Ljubljana.

VABILO

občnemu zboru krajevne skupine Ljubljana.

Članom Avstrijskega mornaričnega društva uljudno naznanjamo, da se vrši občni zbor po pravilih krajevne skupine Ljubljana

dne 14. svečana ob 6. uri zvečer v knjižnici c. kr. deželne vlade s sledečim

dnevnim redom:

1. Sprejem in odobritev računskega zaključka.
2. Poročilo glede delovanja krajevne skupine za leto 1911.
3. Volitev odbora za leto 1912.
4. Raznotherosti — zaslišatev, predlogi oziroma izpodbujanje od strani članov krajevne skupine.

Načelnik krajevne skupine Ljubljana

Otto pl. Detela

c. kr. det. vlade svetnik.

Poziv!

Bediona 2 gospoda z gospodino, ki sta napravila v goslini na Dunajski cesti št. 52 večjo sobo, ne da bi plačala, se pozivljata, da plačata tokom 8 dni, sicer ju bode javno z imeni imenoval.

Franz Zabkar, gostilničar.

Notarskega kandidata sprejme

notar Hudovernik v Ljubljani.

Zastoj

in poštne prosto dobi vsak moj glavni katalog z okoli 4000 slikami porabnih in darilnih predmetov vseh vrst.

Prva tvornica ur

Jan Konrad, c. in kr. dvor. dobavitelj Most št. 1165 (Češko).

Niklajste ure K 4-— boljše K 5-— Srebrne ure K 8-40, niklajste budilka K 2-50, kuhinjske ure K 3-— Ure s kukavico K 6-80. Ure na nihalo K 8-50 v najboljši izbiri.

Vabilo na

domačo plesno veselico

katera se vrši

danes v sredo, dne 7. februarja 1912

v gostilni „Leon“,

Florijanska ulica št. 6.

K obilni udeležbi vabita najljubše

Leon in Fani Pogačnik.

Lepo stanovanje

v solčni legi s posebnim vhodom in paviljonom, obstoječe iz 3 prostornih sob, kuhinje, predprostora in vseh priključkov, z električno razsvetljavo

se odda od 1. maja 1912

v hiši št. 21 na Kuhnovi cesti : pred domobransko vojašnico.

Išče se mlad priden

trgovski pomočnik

ki ima veselje do potovanja in

gospodična

v cnaki lastnosti.

Ponudbe pod šifro: „Dobra služba“ na upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Mesečna soba

s posebnim vhodom se odda s 15. februarjem

Na željo tudi s hrano.

Sprejmejo se tudi

2 ali 3 gospodje

na opoldansko hrano in večerjo

Vpraša naj se Nova ulica 3, I. nadstropje.

Globoko užalosteni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom prežuto vest, da je naša preljuba, dobra mati, oziroma stara mati, sestra in teta, gospa

Julija Moos roj. Orel

voditeljica mestne dekliške šole v p.

Danes zvečer ob 10. uri po dolgi, mučni bolezni, previdena s svetotajstvi za umirajočo, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb predrage pokojnice bo v četrtek, dne 8. februarja ob poln 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Rimska cesta št. 7. Sv. maše zadušnice se bodo služile v župni cerkvi v Trnovem. Drago pokojnico priporočamo v molitev in blag spomin.

V Ljubljani, dne 6. februarja 1912.

Ing. Karol Moos, c. kr. stavbni svetnik v železniškem ministrstvu
Lujza Moos roj. Moos, Anna Moos, učiteljica, Minka Orel roj. Moos, otroci. — Viktor Orel, brat. — Franc Moos, nadučitelj in župan na Bledu, Božo Orel, posestnik in župan v Gyergyó-Szent-Miklós, zeta. — Rosa Moos roj. Stubbek, sestra. — Alojz Moos, stud. for., vnuk.

I. slovenski pogrebni zavod Jožip Turk.

Pozor!

Slavn. občinstvu se vlijudno naznanja, da se odslej naprej

v restavraciji „pri Lipi“

točijo najfinjša vina iz Zajčeve kleti

in sicer: cviček iz Gadove peči, rdeči smolčjan, goriški rizling, hrvaško rumeno, blatno-jezersko (Plattensee) ter petletni dolenski rizling kakor izborni istr. refoškat. — Toči se tudi priznana najboljša

Reininghausovo marčno pivo.

Topla in mrzla jedila so vedno na razpolago.

Za blagonaklonjenost se najtojele priporoča

Restavracija „pri Lipi“, Ljubljana, Židovska ulica št. 5.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Meblovana soba

svetla, z dvema oknom na cesto in s posebnim vhodom od stopnišča se odda takoj ali pozneje na Ahacjevi cesti 5, I. n.

Trgovski pomočnik

mešane stroke, vešč slovenščine in nemščine, izurjen prodajalec, želi takojšen nastop. Naslov pove uprav. "Slov. Naroda". 476

Oddati je

s prvim majnikom tega leta: stanovanje v visokem parterju, obstoječe iz štirih sob, predsobe, kuhinje in kopalne sobe s pritliklinami; stanovanje v suterenu,

obstoječe iz dveh sob in kuhinje v villi na Erjavčevi cesti št. 24. Natančneje se poizve pri hišnem lastniku ali pa v pisarni notarja Hudovernika v Ljubljani. 348

Lepo stanovanje

z 2 sobama, kuhinjo, jedilno shrambo in vsemi pritliklinami se radi premestitve

se odda takoj do 1. maja v Škofji ulici št. 9. II. nadst. 513

Lepo moderno urejeno

stanovanje

s tremi sobami in pritliklinami se odda za majev termin na Poljanski cesti št. 71. Cena kron 600 — letno 499

Odda se blizu sodne palače stanovanje

v pritličju (ena večja, dve manjši sobi, kuhinja itd.) takoj ali s 1. majem 1912. Naslov v upravnistvu "Slov. Naroda".

Izurjen krojaški pomočnik

išče službe v Ljubljani, Reki ali Trstu. Ponudbe na naslov 523 Vincenc Rozman, Stara vas, Bizeljsko.

Stanovanje

s 5 sobami, 2 s posebnim vhodom in pritliklinami celo I. nadstropje pred Škofije št. 15. se odda za mesec maj.

Lep modern

biljard

se poceni prodaja.

Kje. pove upravnistvo "Slov. Naroda".

Lepo stanovanje

s tremi velikimi sobami se odda s 1. aprilom ali 1. majem. Izve se pri 483 J. J. Naglas Turjaški trg št. 7.

Lepo moderno stanovanje

s 4 sobami, kopalno sobo, veliko verando in delom vrta se odda za majev termin na Privozu št. 4. 361

Ceške bleščeče brikete
Šlezjske fine brikete
Fine štedilniške brikete
Cešk visokoplameči pr mog
na večje in najcenojše vročine, pripravljeni
J. Paulin tu, Nova ulica 3.

Odda se dvoje stanovanj

na 2 sobi s pritliklinami takoj ali za majev termin. Istotam se odda v najem tudi lokal za trgovino.

Natančneje se poizve 518 na Valvazorjevem trgu št. 4 v trafiki.

trgovino s pohištvom

na Sv. Jakoba nabrežju 33 in se slavnemu občinstvu za obilna naročila priporočam 517 Marija Golob.

Gospica išče

prazno sobo

eventualno tudi s hrano.

Naslov pove upravnistvo "Slov. Naroda"

Odda se takoj v Seinturgovi ulici št. 6 srednevelik ulični lokal

s poleg ležalnim prostorom za skladišče, pripraven za trgovino oz. za obrt.

Najboljša in najzdravjša

barva za lase in brado

je dr. Drallea „NERIL“, ki daje sivim in pordečim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1. Poulične šminke in puder najfineje, po zmernih cenah

Za igranje na glasovir

v predpustu, pri družinskih in društvenih plesih se toplo priporoča G. F. Juršek, Ljubljana, Poljanska cesta 1311.

Zastopnike in potnike

(primerne tudi za upojene učitelje) za obisk privatnih oseb s poročanjem suknenega blaga in lodnaskih vremen-skih plaštev za gospode in dame sprejme proti visoki proviziji, pozneje proti fiksn. plači največja tvorniška razpošiljalnica sukna Ponudbe na Rudolfa Faltinek, Innsbruck, Museumstrasse 26. 458

Naročajte novi jubilej-ni cenik s koledarjem za ure, zlatino in srebrnino, tudi po pošti prosto. Za gg. ženske in neveste največja izbira.

Fr. Čuden v Ljubljani

nasproti frančiškanske cerkve.

PATENTE

vseh dežela izpostuje inženir 20 M. GELSHAUS, oblastveno avtor. in zaprišeženi patentni odvetnik na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Prostovoljna javna dražba

v zupščino po go-pet Antoniji Samsa, udovi po ravnatelju deželne deske v Ilir Bistrici hiš št. 40 spadajočih premičnin:

pohištva, perila, kuhinjske opreme, zlatnine, podob itd. bo dne 13. in 14. februarja 1912 vsaki dan od 9. do 12. dop. in od 3. do pol 6. pop. v hiši št. 40 v Ilirski Bistrici.

Inventarni zapisnik je na vpogled pri podpisnem sodnem komisarju. Kupnino je plačati takoj v roke sod. komisarja in je združene premičnine takoj odstraniti.

Dr. Alojzij Znidarič

c. kr. notar kot sodni komisar.

Senzacijonalna prodaja

najnovjše

spomladanske konfekcije!

Ravnokar dospela sveža najmodernejša konfekcija za dame in sicer dolgi paletoti (raglani) in kostumi od 14 K naprej

ter moderne in barvaste jopice za deklice od 4 K naprej " " " " " " otroke " 2 K naprej

Angleško skladišče oblek — O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naznanje st. n. n. občinstvu, da se nahaja njegov

cvetlični salon

Pod Trančo. 48

Velika zalo a suhih vencev. Izdelovanje šopov, vencev, trakov itd. Okusno delo in zmerno cene

Zunanja naročila točno. Vrtmarija na Tržaški cesti št. 34.

ING. UHLIR

Tehnični biro in stavbno podjetje

Resljeva cesta št. 26 (poleg plinarne)

Izdeluje:

Resljeva cesta št. 26 (poleg plinarne)

: Beton, žezobeton, : mostove, strope, dvo-rane, zaziške turbin.

Strokovna izvršitev vseh vrst načrtov, prevzete zgradb, : tehnična mnenja. :

: Vodovodi, električne : centrale, turbine, mlini, žage, opekarne, : moderne apnenice. :

: Obisk strokovnih : inženirjev na željo.

Išče se zastopnik

za razpečevanje naših priprav za zračno-ventilacijsko centralno kurjavo. Prednost imajo gospodje, ki imajo stike s stavbnimi podjetniki ali pa inženirji. Visoka, pri podelitvi naročila zapadla provizija. — Ponudbe na 515
Luftheizungsbaugesellschaft, Dunaj XVII 3.

Vsak petek se dobi
 v gostilni „pri Bobenčku“
 na Sv. Petra cesti št. 17
 po stari navadi 295
polenovka.

CZUBA-COGNAC
 C. & H. Grand distilleries
 Czuba Durozier & Cie
 Distilleries françaises
 Budafok
 Ustanovljeno 1884. Dobi se povsod.

Hlev se odda.

Več se izve pri gospe 498
Lassnik, Wolfova ul., Ljubljana.

Gostilniške prostore
 s koncesijo se odda
 na Turjaškem trgu št. 1.
 (bivši »Katoliški dom«)

za maj termin.
 Vpraša se v gostilni tam in v pisarni Filip Supančiča, Subičeva ulica št. 5. 492

Lepi dobri ceni

so naši izdelki, 6 velefinih, popolnoma platnenih rjuh 150/200 cm vel. K 15—, iste 150/220 cm vel. K 16-50. Kos Krejcarjeve tkanine, velefino beljene 20 m K 18— 30 m sortiranih ostankov K 18—. Vzorci samo najboljših tkanin za gospodinjstvo in opreme gratis in franko.

Tovarnica platnine Bratje Krejcar, Dobruška, Češka.

Ženitna ponudba!
 C. kr. uradnik v lepem kraju, še samec, 29 let star, visok, blon din, doma iz boljše hiše, premožen, blag in odkritosrčen, ljubitelj umetnosti, nepolitik, jako soliden, brezmadežne preteklosti zeli znanja z fino in ljubeznjivo gđ. učitelico ravno takih lastnosti, ki ima veselje ostati v službi in nekoliko v gospodinjstvu. — Le resne ponudbe s sliko, ki se vrne pod »Tih sreča-maj« na uprav. »Sl. Naroda« Rendezvous v Ljubljani. Tajnost obema častna zadeva. 479

Klobuke cilindre in čepice
 v najnovejših fasonah in v veliki izbiri priporoča
IVAN SOKLIČ.
 Pod Trnovo št. 2. Postaja električno železnice.

Prva največja eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine

H. Suttner, Ljubljana

Mestni trg št. 25, nasproti rotovža.

Nudim svojo veliko izbiro draguljev, zlatnine, srebrnine in vseh v stroko spadajočih predmetov.

Mestni trg št. 25, nasproti rotovža.

Cene brez konkurence. P. n. odjemalcem se priporočam za vsa zadevna naročila.

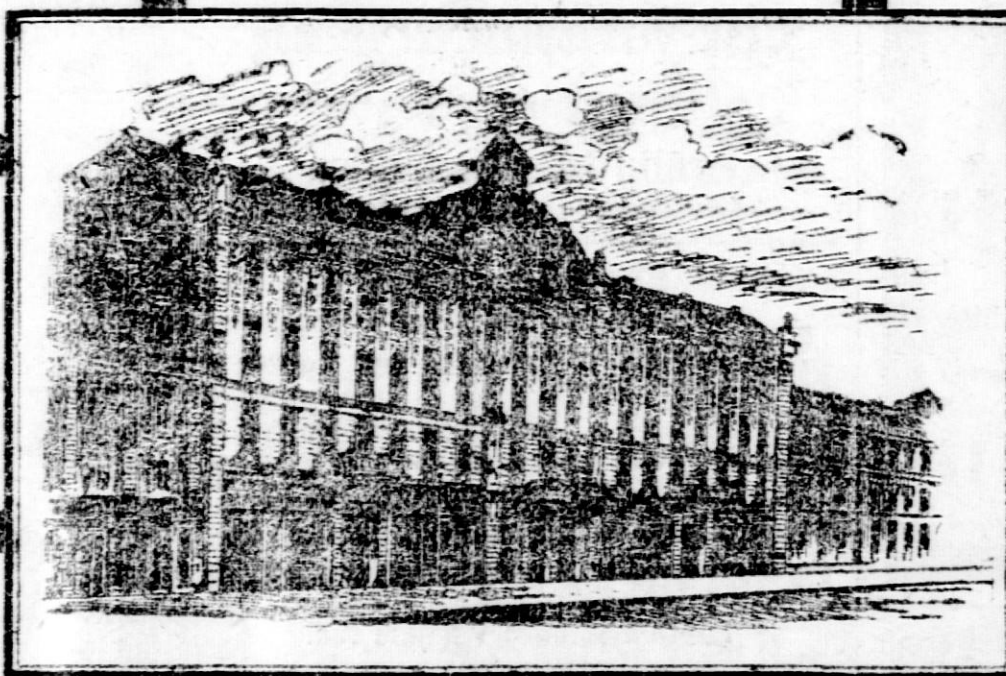
Največja slovenska hranilnica!

Prometa koncem leta 1911 614-5 milijonov kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

in v Ljubljani, v Prešernovi ulici št. 3

Sprejema vloge vsak delavnik. Sprejema tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov. Obrestuje po 4 1/4 % brez odbitka. Poslovanje nadzoruje c. kr. deželna vlada.

Za vloge jamči rezervni zaklad: hranilnice in mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in z vso davčno močjo. Izključena je vsaka špekulacija in izguba vložnega denarja.

Rezervni zaklad 1.300.000 kron.

Posoja na zemljišča in posloplja proti 5% obrestim in najmanj amortizacije. Posoja tudi na menice in vrednostne papirje.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Trgovski pomočnik

izurjen v mešani in železniški stroki z dobrimi spričevali, želi premeniti službo. Ponudbe se prosijo na upravnitvo Slovenskega Naroda pod »Mešana stroka«.

Lepo stanovanje

v I. nadstr. z 2 sobama se odda za majev termin. Natančneje se poizve v trgovini A. Sušnika na Zaloški cesti št. 21.

J. Zamljen

čevljarški mojster v Ljubljani, Sodna ulica št. 3 izvršuje vsa čevljarška dela do najkrajše izvršitve in priporoča svojo zalogo storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in telovadške čevlje. Za naročila z dežele zadostuje kot meniprosian čevlji.

Močni salon.

Castilim damam priporoča

klobuke

le najfinjšega okusa

Ida Skot-Danek

26 Ida Franco.

Salni klobuki vedno pripravljem. Taho tudi venci o trahovi in razne cvetlice. Doma izdelovane.

Tapetnik

Dragotin Puc

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 16 na dvorišču, levo se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. Velika izbor zgotovljenih

divanov otomanov in modrocev.

Pozor!

Sloveče detektivske povesti
Sherlock Holmesove
 izhajajo

Dobivajo se v založni knjigarni lg. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani kakor tudi v vseh drugih knjigarnah.

Pozor!